

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA
DISCRIMINĂRII
Autoritate de stat autonomă

HOTĂRÂREA Nr. 290
din 19.03. 2008

Dosar nr: 532/2007

Petiția nr: 9288 din data de 05.09.2007.

I. Petent: A C C și S V B cu domiciliul ales în

II.2. Numele și reședința reclamatului

A M , primarul comunei Bozovici, cu sediul în Com Bozovici, jud. Caraș Severin.

M C , director cotidianul „24 de Ore” cu sediul în reșița, str. P.ța 1 Decembrie 1918, nr. 7, et.8, jud. Caraș Severin.

Obiect:

Afirmații cu caracter discriminator la adresa cetățenilor români aparținând de cultul baptist.

III. Procedura de citare.

Prin emiterea citației cu nr.16. 625 - 16.627 din data de 19 12 2007, pentru data de 17.01.2008, au fost îndeplinite cerințele legale.

L a termenul stabilit nu s-au prezentat părțile.

IV. Susținerile părților

A. Petenții, A C C și S V B , sesizează consiliul cu privire la următoarele aspecte:

1. În Cotidianul de Vest „24 de Ore” a fost publicat articolul intitulat „Baptismul liberal” în data de 04 sept. 2007 și semnat de către M C director al cotidianului și semnat al articolului.
2. Prin conținutul articolului s-a pus într-o lumină defavorizantă întreaga comunitate aparținând cultului baptist.
3. Același articol a fost de natură a aduce atingere demnității domnului S V B

Se solicită consiliului studierea conținutului articolului în cauză și sancționarea semnatarului articolului precum și a domnului A M -primarul comunei Bozovici-pentru declarațiile făcute.

Se anexează articolul incriminat.

B. Domnul M A primarul comunei Bozovici, prin adresa nr.1467/18.01.2008, a precizat în punctul său de vedere:

1. Își amintește de solicitarea telefonică a domnului M C , prin care a fost solicitat să-și exprime opinia în legătură cu demiterea din funcția de director al Liceului teoretic Bozovici, a domnului B D despre care a avut o impresie deosebit de bună .

2. Cu acest prilej, al interviului telefonic, a făcut referire doar la faptul că „nu contează în cadrul unei instituții (liceul în cazul de față) culoarea politică și religioasă a conducătorului său ci faptele și meritele lui deosebite, chiar dacă acesta este de altă religie, sau fără culoare politică, nu trebuie amestecată biserica cu școala”.

3. Afirmația imputată „Este o adevărată porcărie pusă la cale de bapțiștii liberali” nu a fost spusă de către el.

4. Alte afirmații care ar aduce atingere în vreun fel cultelor religioase nu a făcut.

C. Domnul M C director al ziarului „24 de Ore” și semnatar al articolului a declarat următoarele:

1. Ziarul pe care-l conduce încă de la înființare nu a practicat niciodată atacuri discriminatorii , de orice natură, la adresa vreunei persoane sau instituții.

2. Obiectul textului semnat de reclamat a fost dl. B V inspector șef școlar, care a fost acuzat de unele persoane de comiterea unor abuzuri.

3. A aflat de convingerile religioase ale petentului chiar de la inspectorul șef școlar, iar simplul fapt că „afli despre o persoană că este practicant al altui cult” nu este discriminare.

4. Mesajul articolului este „ suntem la putere să-i punem peste tot pe ai noștri”.

5. În documentarea și redactarea cazului a fost respectat punctul de vedere al tuturor părților, cel mai consistent fiind cel a profesaorului B V

6. Stilul folosit este unul specific gazetăresc, pamfletar vag, iar persoanele reclamante , fiind persoane publice, trebuie să-și asume acest statut.

7. În cadrul redacției își desfășoară activitatea , alături de ortodocși, catolici, penticostali și bapțiși. Însăși soția sa este de o altă religie decât a sa.

8. În cazul de față consiliul este în fața unui articol de presă și ca atare trebuie și tratat.

V. In drept.

Având în vedere:

1. prevederile art. 7 din **Declarația Universală a Drepturilor Omului** potrivit căruia: „ *Toți oamenii sunt egali în fața legii și au dreptul fără deosebire la o protecție egală a legii. Toți oamenii au dreptul la o protecție egală împotriva oricărei discriminări care ar încălca prezenta Declarație și împotriva oricărei provocări la o astfel de discriminare.*”

2. Art. 30 al **Consituției României**, care asigură libertatea de exprimare, prevede și limitele acestei libertăți:

„(6) Libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine.

3. art. 2 din **O.G.137/2000**, privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, forma republicată , constituie discriminare “orice **deosebire, excludere, restricție sau preferință**, pe bază de rasă, naționalitate, **etnie**, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV sau apartenență la o categorie defavorizată, care are ca scop sau efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii,

folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”,

Alin. 4 prevede că „**orice comportament activ ori pasiv care, prin efectele pe care le generează, favorizează sau defavorizează nejustificat ori supune unui tratament injust sau degradant o persoană, un grup de persoane sau o comunitate față de alte persoane, grupuri de persoane sau comunități atrage răspunderea contravențională conform prezentei ordonanțe, dacă nu intră sub incidența legii penale**”.

(8) Prevederile prezentei ordonanțe nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului la libera exprimare, a dreptului la opinie și a dreptului la informație.

Și art.15 din același act normativ prevede “constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, orice **comportament manifestat în public**, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau **vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare**, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei **comunități** și legat de **apartenența** acestora la o anumită rasă, naționalitate, **etnie**, religie, **categorie socială** sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia.”

O faptă poate fi calificată ca fiind faptă de discriminare dacă îndeplinește cumulativ mai multe condiții:

- Existența un tratament diferențiat manifestat prin deosebire, excludere, restricție sau preferință (existența unor persoane sau situații aflate în poziții comparabile)
- Existența un criteriu de discriminare potrivit art. 2, alin. 1 din O.G. nr. 137/2000 republicată. Potrivit legii, criteriile de discriminare sunt: *rasă, naționalitate, etnie, limba, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârsta, handicap, boala cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenența la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu.*
- Tratamentul diferențiat să aibă drept scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate a unui drept recunoscut de lege;
- Tratamentul diferențiat să nu fie justificat obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a acelui scop să nu fie adecvate și necesare.

Sub acest aspect, raportându-ne la definiția prevăzută de art.2, alin.4 din O.G. nr.137/2000 cu modificările și completările ulterioare, republicată, constatăm că elementul material al faptei imputate constă, în speță, în activitatea exterioară de săvârșire care se realizează sub forma unei acțiuni prin exprimare scrisă. Se reține astfel un comportament activ, concretizat în afirmații care au un conținut bazat pe asociere religioasă în strânsă legătură cu un comportament reprobabil, care, luate împreună, în general, denotă o stare față de care oamenii manifestă dispreț sau dezaprobare.

În ceea ce privește sensul articolului, per se, nu poate fi reținută o conotație negativă. Aceste alături asociate termenului de “baptist”, prin atitudinea autorului, manifestată sub formă de expresii scrise, are la bază apartenența religioasă a unora dintre subiecții articolului dar nu este de natură a aduce atingere demnității

acestora, drept garantat de lege, prin art. 1 al O.G. nr.137/2000, republicata: „În România, stat de drept, democratic și social, **demnitatea omului**, (...), libera dezvoltare a personalității umane **reprezintă valori supreme și sunt garantate lege**”, întrucât acest aspect, cel al apartenenței religioase, este unul secundar. Colegiul director reține că sensul articolului criticat este cel de a se prezenta o posibilă modalitate de ocupare a unor funcții publice, iar în cazul de față, apartenența com ună la același cult religios, ar fi elemental definitoriu în baza căruia se fac numirile.

Din acest punct de vedere nu se întrunește elementul de defavorizare nejustificată, de supunere la un tratament injust al persoanelor față de care s-au făcut afirmațiile respective, comunitatea baptistă.

În analiza obiectului plângerii deduse soluționării, Colegiul Director se raportează la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului pentru a răspunde următoarelor probleme din speța de față:

- dreptul la respectarea vieții private și de familie în cazul persoanelor publice, care dețin funcții de demnitate publică;
- dreptul la libertatea de informare a cetățenilor asupra unor informații de interes public exprimate de persoane cu funcții de demnitate publică în spațiul lor privat;
- dreptul de a nu fi disacriminat;

A. Dreptul la respectarea vieții private și de familie în cazul persoanelor publice, care dețin funcții de demnitate publică

Potrivit Art.8 al Convenției Europene a Drepturilor Omului:

“1. Orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private și de familie, a domiciliului său și a corespondenței sale.

2. Nu este admis amestecul unei autorități publice în exercitarea acestui drept decât în măsura în care acest amestec este prevăzut de lege și dacă constituie o măsură care, într-o societate democratică, este necesară pentru securitatea națională, siguranța publică, bunăstarea economică a țării, apărarea ordinii și prevenirii faptelor penale, protejarea sănătății sau a moralei, ori protejarea drepturilor și libertăților altora.

Potrivit doctrinei și jurisprudenței contenciosului european, noțiunea de « viață privată », în sensul Convenției Europene, este autonomă și variabilă în raport cu persoana care apare ca titular. Astfel, întinderea dreptului la respectarea vieții private este mai redusă, în măsura în care individul pune în contact viața sa privată cu viața publică. (CEDO, 12 iulie 1977, cauza Bruggemann et Schueten vs. Germany, DR nr.10, p.100).

Curtea Europeană a subliniat că viața privată a oamenilor politici se îmbină cu viața lor publică, deci, sub acest aspect, ei se pot afla în centrul atenției și sub controlul opiniei publice. (vezi C. Bârsan, Convenția Europeană a drepturilor omului, Comentariu pe articole, Vol.I, Drepturi și Obligații Editura All Beck, p.600, parag.27). În al doilea rând, garanția oferită de art.8 al vieții private a unei persoane poate fi invocată în limitele în care ea dorește să păstreze secretul acesteia; din moment ce o persoană, prin propria ei activitate, își face publică viața privată, protecția înscrisă în textul Convenției încetează să mai funcționeze. (CEDO, 17 iulie 1976, cauza Johnson vs. United Kingdom, DR nr.74, p.72).

Spre exemplu, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în cauza Von Hannover vs. Germany reține o distincție clară în ceea ce privește întinderea dreptului la respectarea vieții private în raport cu persoana care apare ca titular. În

cauză, Curtea precizează că aplicanta, fiica Printului Rainer III de Monaco este președinta anumitor fundații umanitare sau culturale și reprezintă familia la evenimente precum Balul Crucii Roșii sau deschiderea Festivalului de Circ Internațional, însă nu deține nici o funcție în cadrul sau în numele statului Monaco sau al vreuneia din instituțiile sale. (parag.62).

Curtea consideră că o distincție fundamentală este necesar a fi făcută între fapte raportate -chiar și controversate- de natură a contribui la dezbateri într-o societate democratică referitoare la politicieni în exercițiul funcțiunii lor, spre exemplu, și detalii raportate în privința vieții private a unui individ, care, cu atât mai mult, în acest caz, nu exercită funcții oficiale.

În timp ce în primul caz presa exercită rolul său vital de „câine de pază” într-o democrație prin contribuția la „împărtășirea informațiilor și ideilor în chestiuni de interes public (CEDO, cauza Observer and Guardian vs. United Kingdom), presa, nu realizează acest lucru în cel din urmă caz. (parag.63). Deci, în primul caz publicul are dreptul de a fi informat, ceea ce constituie un drept esențial într-o societate democratică care, în anumite circumstanțe, se poate extinde la aspecte din viața privată a figurilor publice, în mod particular unde este vorba de politicieni (CEDO, 18.08.2004, cauza Edition Plon vs. France) situația în cazul aplicantei nu intră în sfera nici unei dezbateri politice sau publice deoarece pozele publicate și comentariile acompaniatoare relatează în mod exclusiv detalii ale vieții private ale aplicantei. (parag. 64)

În concluzie: este evident faptul că viața privată a oamenilor politici se îmbină cu viața lor publică, și sub acest aspect, ei se pot afla în centrul atenției și sub controlul opiniei publice iar din moment ce o persoană, prin propria ei activitate, își face publică viața privată, protecția înscrisă în textul Convenției încetează să mai funcționeze, întinderea dreptului la respectarea vieții private fiind mai redusă.

B. Dreptul la libertatea de informare a cetățenilor asupra unor informații de interes public exprimate de persoane cu funcții de demnitate publică în spațiul lor privat

Curtea Europeană a Drepturilor Omului consideră că protecția vieții private trebuie să fie pusă în echilibru cu dreptul la libertatea de exprimare garantată în art.10 al Convenției. (CEDO, 24 iunie 2004, cauza Von Hannover vs. Germany). În acest context, Curtea reiterează că libertatea de expresie constituie unul din fundamentele esențiale ale societății democratice. Subiect al paragrafului 2 al Articolului 10, Libertatea de expresie include „nu numai informațiile și ideile primite favorabil sau cu indiferență [de opinia publică] ori considerate inofensive, dar și pe acelea care offensează, șochează sau deranjează. Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței și spiritului deschis, fără de care nu există societate democratică.” (CEDO, între altele, Lingens vs. Austria, Oberschlick vs. Austria, Sunday Times vs. U.K., Observer și Guardian vs. U.K., Castells vs. Spania, Thorgeirson vs. Islanda, Jersild vs. Danemarca, Goodwin vs. U.K., De Haes și Gijels vs. Belgia, Dalban vs. România).

În acest sens, „presa joacă un rol esențial într-o societate democratică. Deși nu trebuie să depășească, între alte limite, și pe aceea a protecției reputației altora, este de datoria presei să transmită informații și idei cu privire la toate chestiunile de interes public. (CEDO, 26 noiembrie 2001, cauza Observer și Guardian vs. United Kingdom, parag.59, cauza Bladet Tromso and Stensaas v. Norway, parag.59, 24 iunie 2004, cauza Von Hannover vs. Germany, parag.58).

Obligației presei de a transmite astfel de informații și idei i se adaugă dreptul publicului de a le primi. Dacă nu ar fi așa, presa nu ar putea să-și îndeplinească rolul său vital de 'câine de pază public'. (CEDO, între altele, cauza Thorgeirson vs. Islanda, cauza Bladet Tromso and Stensaas vs. Norway, cauza Dichand and others v. Austria, cauza Prisma Press v. France).

Subiectul de interes public a fost definit în jurisprudența de contencios european drept orice „chestiune care afectează viața comunității” (CEDO, cauza Lingens vs. Austria). Interesul public nu se rezumă la chestiunile politice, ci le include și pe cele sociale sau de alt gen care privesc comunitatea. „Nu există nici un precedent juridic pentru a distinge...între discuția politică și discuția asupra altor subiecte de interes public”(CEDO, cauza Thorgeirson vs. Islanda). „...A lipsi publicul de informații asupra funcționării serviciilor publice înseamnă a ignora un drept fundamental într-o democrație.” (CEDO, cauza Observer și Guardian vs. Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord).

De asemenea, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că „Libertatea presei constituie unul dintre cele mai eficiente mijloace prin care publicul află și își formează opinii despre ideile și atitudinile conducătorilor politici. În sens larg, libertatea dezbaterii politice este esența conceptului de societate democratică, concept care domină Convenția în întregul său. Limitele criticii acceptabile sunt mai largi cu privire la politicieni decât în raport cu indivizii obișnuiți. Spre deosebire de cei din urmă, politicienii trebuie să accepte în mod inevitabil și conștient verificarea strictă a fiecărui cuvânt și a fiecărei fapte, atât din partea jurnaliștilor, cât și din partea marelui public și, în consecință, trebuie să dovedească un grad mai mare de toleranță.” (CEDO, între altele, cauza Lingens vs. Austria, Oberschlick 1, 2, 3 vs. Austria). Desigur că un politician este îndreptățit la protecția reputației sale, chiar și atunci când nu acționează în capacitatea sa privată, dar necesitatea acestei protecții trebuie cântărită cu interesele discuției libere a chestiunilor politice. (între altele, Oberschlick 1, 3 vs. Austria, Dichand și alții vs. Austria).

În concluzie:

- este de datoria presei să transmită informații și idei cu privire la toate chestiunile de interes public;
- subiectul de interes public a fost definit în jurisprudența de contencios european drept orice „chestiune care afectează viața comunității”;
- „nu există nici un precedent juridic pentru a distinge...între discuția politică și discuția asupra altor subiecte de interes public”;

C. Dreptul de a nu fi supus discriminării.

Raportat la dreptul de a nu fi supus discriminării, trebuie reținut că fosta Comisie Europeană a Drepturilor Omului în cauza Asiaticilor Est Africani v. Marea Britanie a pronunțat prima decizie a unei instanțe internaționale prin care s-a precizat că discriminarea poate constitui una din formele de „tratament degradant”, interzise ca parte a dreptului de a nu fi supus torturii.

Astfel, cum a statuat Curtea Europeană a Drepturilor Omului, politicienii trebuie să accepte în mod inevitabil și conștient verificarea strictă a fiecărui cuvânt și a fiecărei fapte, atât din partea jurnaliștilor, cât și din partea marelui public și, în consecință, trebuie să dovedească un grad mai mare de toleranță.” (CEDO, între altele, cauza Lingens vs. Austria, Oberschlick 1, 2, 3 vs. Austria).

Colegiul Director, reține că informațiile cu privire la contextul în care reclamații au făcut aprecieri și au structurat articolul de presă, sunt strâns legate de faptul că modalitatea ocupării funcțiilor publice reprezintă o chestiune care se bucura de atenția întregii opinii publice, fiind o chestiune de interes general.

Colegiul consideră că decizia de a da publicității apartenența religioasă a unor persoane publice, ca posibilă motivare a ocupării unor funcții publice, se înscrie în dreptul de informare, ca parte a libertății de exprimare.

De altfel, astfel cum consacră și Curtea Europeană a Drepturilor Omului, o distincție fundamentală este necesar a fi făcută între fapte relatate -chiar și controversate- de natură a contribui la dezbatere într-o societate democratică referitoare la politicieni în exercițiul funcțiilor lor, spre exemplu, și detalii raportate în privința vieții private a unui individ, care nu exercită funcții oficiale. În timp ce în primul caz presa exercită rolul său vital de „câine de pază” într-o democrație prin contribuția la „împărtășirea informațiilor și ideilor în chestiuni de interes public (CEDO, cauza Observer and Guardian vs. United Kingdom), nu realizează acest lucru în cel din urmă caz. (parag.63) Similar, publicul are dreptul de a fi informat, ceea ce constituie un drept esențial într-o societate democratică care, în anumite circumstanțe, se poate extinde la aspecte din viața privată a figurilor publice, în mod particular unde este vorba de politicieni (CEDO, 18.08.2004, cauza Edition Plon vs. France).

Față de aspectele de mai sus, se reține că jurisprudența Curții Europene statuează prevalența dreptului de informare cu privire la chestiuni de interes public care vizează politicieni și dreptul publicului de a fi informat cu privire la aspecte din viața privată a figurilor publice, în mod particular unde este vorba de politicieni. În același sens, politicienii trebuie să accepte în mod inevitabil și conștient verificarea strictă a fiecărui cuvânt și a fiecărei fapte ... și, în consecință, trebuie să dovedească un grad mai mare de toleranță.” (CEDO, între altele, cauza Lingens vs. Austria, Oberschlick 1, 2, 3 vs. Austria).

Având în vedere motivele expuse mai sus, Colegiul Director constată că nu se întrunesc cumulativ elementele constitutive ale faptei de discriminare, prevăzute de art. 2 alin.4 din O.G. nr.137/2000.

Opinie separată exprimată de Haller István

1. Dl. M C , prin articolul publicat, sugerează că cetățenii români, aparținând unor culte minoritare, nu pot avea calitatea de persoană de conducere într-o instituție educațională. Repetă în mod consecvent apartenența religioasă referitor la unele persoane, sugerând totodată că dacă unul din aceste persoane ajunge la un post de conducere, va dispune ca alte posturi de conducere aflate în subordinea sa să fie ocupate tot de persoane aparținând cultului respectiv („și-și întărește poziția cu bapțiștii săi”).

2. În România aversiunea față de persoanele aparținând unor culte neoprotestante este un fenomen larg răspândit conform studiilor realizate în acest domeniu, iar aversiunea este întărită și de manuale școlare, de discursul public al unor persoane și de mass-media. În consecință, articolul publicat vizează un grup vulnerabil.

3. În jurisprudența Colegiului Director al CNCD există un caz similar. K.G., liderul de sindicat de la un liceu de limbă maghiară din Sfântu Gheorghe, județul Covasna, a dat un interviu unui ziar de limbă maghiară în care a afirmat: „*sunt contra ca singurul membru de naționalitate română să fie director*”. În acest caz s-a constatat că afirmația conform căreia o persoană aparținând unei minorități numerice nu poate reprezenta (în calitate de director) majoritatea încalcă dreptul la demnitate; K.G. a fost sancționat cu avertisment (**Hotărârea 145 din 19.05.2004**).

4. La orice analiză privind restricția unui drept, trebuie verificate trei elemente componente ale restricției: (a) să fie prevăzută de lege, (b) să aibă un scop legitim și (c) să fie necesară într-o societate democratică.

4.1. Privind libertatea de exprimare, restricția (a) este prevăzută de lege (art. 15 al **O.G. 137/2000**, republicată), (b) are un scop legitim protejând dreptul la demnitate, (c) este necesară într-o societate democratică, întrucât astfel de afirmații formează acele stereotipuri care stau la baza discriminării în diferite domenii.

4.2. Privind dreptul la demnitate, (a) restricția acestui drept nu este prevăzută în mod expres de nici o prevedere legală, dar se poate interpreta că asigurarea libertății de exprimare (art. 30 al **Constituției României**) limitează în mod practic acest drept (nu trebuie însă omis faptul că alin. 6 al art. 30 prevede: „*Libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei nici dreptul la propria imagine*”, motiv pentru care Curtea Constituțională a României a anulat abrogarea insultei și calomniei din **Codul penal al României**), (b) restricția nu are un scop legitim invocat de reclamant (ar fi existat un scop legitim, dacă informația comunicată de reclamant ar fi fost de interes public, însă apartenența religioasă a unei persoane nu face parte din această categorie de informații, mai mult, legislația românească protejează datele cu caracter personal, dintre care face parte apartenența religioasă), (c) restricția dreptului la demnitate, în condițiile cauzei, nu este necesară într-o societate democratică, din contră, formează stereotipuri care conduc la marginalizarea persoanelor în cauză.

În consecință, faptele prezentate de petent încalcă dreptul la demnitate conform art. 15 din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor faptelor de discriminare**, republicat, afirmațiile reclamantului aduc atingere demnității persoanelor aparținând cultului baptist.

Având în vedere considerentele reținute de Colegiul Director, în temeiul art. 20 din OG nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu majoritate de voturi ale membrilor prezenți (1 vot împotriva Istvan Haller)

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Articolul „Baptismul liberal” publicat în ziarul 24 de Ore, în data de 04 septembrie 2007, nu are caracter discriminatoriu conform art. 2 alin. 1 și 2.

coroborat cu art. 15 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată.

2. Prezenta hotărâre se va comunica în termen legal părților.

VI. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța competentă și în termenul legal, potrivit Legii nr.554/2004 privind contenciosul administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC

DEZIDERIU GERGELY

HALLER ISTVAN

IONIȚĂ GHEORGHE

PANFILE ANAMARIA

TRUINEA ROXANA PAULA

Data redactării 05. 05. 2008

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA NR. 292
din 18.02.2008

Dosar nr: 545/2007 conexasat cu 561/2007

Petiția nr: 9874/14.09.2007, 9886/14.09.2007, 9887/14.09.2007 și
10.422/21.09.2007

Petenți: B C M C M M P F

Reclamat: A B D, Fundația Culturală Română

Obiect: atingerea demnității și crearea unei atmosfere degradante,
umilitoare, ofensatoare îndreptată împotriva persoanelor aparținând comunității
rome.

I. Numele, domiciliul sau sediul părților

I.1. Numele și domiciliul petenților

I.1.1. B C, Str.

I.1.2. M C M

I.1.3. M P F,

I.2. Numele, domiciliul ales sau sediul reclamațiilor

I.2.1. A B D

I.2.2. Fundația Culturală Română, Calea 13 Septembrie nr. 13, sector 5,
București

II. Obiectul sesizării

Sesizarea petenților se referă la elaborarea și publicarea unui articol care
poate aduce atingere demnității lor și crează o atmosferă degradantă, umilitoare,
ofensatoare îndreptată împotriva persoanelor aparținând comunității rome.

III. Descrierea presupusei fapte de discriminare

Revista Cultura, editată de Fundația Culturală Română, în nr. 87 din data de 30 august 2007, sub semnătura domnului D A B a publicat următorul articol:

„Eterna țiganiada?

Problema socială reprezentată de țigani nu este de ieri de astăzi, ci de când europenii au intrat în contact cu această etnie. Romii sunt o populație care nu se lasă asimilată, ci opune o rezistență deosebit de puternică la orice formă de civilizație și la orice proces de civilizare, o populație lipsită (cu excepții individuale, desigur) de orice simț civic față de patria de adopție, trăind într-o continuă stare de promiscuu optimism.

Nu numai în România, ci oriunde au ajuns, țiganii au reușit să inspire o lipsă de încredere aproape totală și să își construiască și imaginea de infractori de profesie. Aceasta pentru că la țigani nu există altă lege decât a lor, iar respectul pentru celălalt, pentru străin, pentru «gagiu», este fie egal cu zero, fie condiționat de interese imediate sau de prietenii individuale.

Societatea în jurul lor evoluează, lumea se schimbă, clima se modifică, țiganii rămân însă aceiași, spre disperarea celor din jurul lor. Căci nimeni nu îi iubește pe țigani (fără doar și poate cu excepția acelor care nu au intrat niciodată în contact cu ei). Aceasta constanță în înapoiere face ca problema romilor să devină din ce în ce mai presantă.

În România, țară cu o destul de numeroasă comunitate țigănească, ultimii 50 de ani au fost marcați de o serie de soluții, toate ineficiente. În timpul regimului comunist, s-a încercat urbanizarea forțată a romilor. Acest efort nu numai că a fost inutil din punctul de vedere al formării unei culturi civice elementare a țiganilor, dar a dus și la pagube, greu reparabile, ale centrelor istorice din orașele noastre.

După decembrie 1989, țiganii au fost subiectul unor griji «la standarde occidentale». Au apărut multe și inutile organizații nonguvernamentale ale romilor, partide politice ale acestora și, desigur, posturi și instituții guvernamentale. A devenit, într-un fel, obligatoriu să ai, ca demnitar român, un consilier pe problema romilor, sau să dai cu subsemnatul pe la diferitele manifestări organizate de aceștia.

Televiziunilor li s-a cerut să nu îi mai discrimineze pe țigani. Nu mai e voie să mai auzim și să vedem prea multe știri negative cu privire la romi. Este imoral să spui țiganului că este țigan, dacă acel țigan este infractor, căci, cum spun filosofii moraliști ai vremurilor noi: «infracțiunea nu are apartenență etnică.»

Diferite organizații nonguvernamentale, bine stipendiate de occidentali îngrijorați că România este plină de «fasciști», fac «rasismometre» care să măsoare gradul de «rasism» din venele majoritarilor. Cu întrebări bine ticluite, de genul «V-ar deranja să aveți vecini romi?» se verifică nivelul nazismului valah. Să îl fi pus naiba pe unul să fi răspuns că «nu», că «Hitler» scria pe fruntea lui...

Tot majoritarii au început să fie educați în spiritul asumării culturii țigănești. Este de bon ton să placă muzica țigăneasca, iar diverse cântărețe reciclate scot albume de muzică lăutărească. Dacă există încă un snobism cultural al omului alb, acela se rezumă doar la rezistența (și aceea, elitistă) în fața așa-ziselor manele.

Dar cu țiganii ce s-a întâmplat? Există târguri de locuri de muncă pentru ei, există locuri gratuite în școli și universități, se fac campanii în mass-media, campanii care nu pot să nu atingă coarda sensibilă, cu mici puradei pe care bunicii îi mobilizează să meargă la școală. Mai lipsește puțin și poliția va duce cu de-a sila pe romi la școală sau la muncă.

Mai mult chiar, în România au apărut nu mai puțin de două «capete încoronate» ale țiganilor: un rege și un împărat. Dacă romii noștri, care au redus populația de lebede a Vienei, ar fi ascultat și ceva Strauss, probabil am fi avut și un Voievod al țiganilor... Dar nu e timp pierdut.

Totuși, s-a schimbat ceva? Vecinii romi, deși trebuie acceptați – ca să nu fim considerați rasiști, nu? –, continuă să ignore comunitatea în care trăiesc confundând blocul cu șatra. Poliția, neputincioasă din o mie și una de motive (unele dintre ele ținând și de politicile noastre «antirasiste»), nu poate să facă nimic. Sate țigănești cu vile imense se racordează ilegal la curentul electric, iar orice sancționare a romilor se lasă cu plânsete, vaiete ce ajung la Consiliul Europei, doar nu la bulibașa. Țiganul nostru s-a deșteptat, nu atât de mult cât să se civilizeze, ci cât să se plângă la CEDO că este chinuit de majoritari. Acum câțiva ani, țigăncile aruncau cu propriii lor copii în polițiști, acum aruncă cu reclamații la UE.

Rata infractionalității în rândul romilor a scăzut potrivit știrilor de la radio. Acolo sunt prezentate știri doar cu infractori, cetățeni români. La televiziuni, în schimb, faptul că sunt prezentate și chipurile infractorilor, face ca statistica să fie tot defavorabilă cetățenilor români de etnie romă. Din rațiuni de «corectitudine politică» propun angajarea de cosmeticieni pe lângă fiecare Inspectorat județean de Poliție.

Dar iată ca integrarea României în Uniunea Europeană face ca problema țiganilor să fie pusă și altfel decât stângist-sentimental. Mai întâi a fost baronesa Emma Nicholson, care s-a legat de obiceiul primitiv al căsătoriei minorilor romi împotriva voinței lor. Un gest ce sfidează legile sfinte ale multiculturalismului social-liberal, dar care arată că pragmatismul european nu e mort de tot.

Apoi, au început europenii noștri să își dea seama, într-un mod ce sfidează legile antirasiste, că deși posesori de pașaport românesc, romii noștri sunt... țigani. Poate că asemenea revelații nu ar fi survenit dacă Occidentul nu ar fi fost umplut de cerșetori, hoți de buzunare, proxeneți, tâlhari, prostituate și «vrăjitoare» de etnie țigăneasca. Astfel, anul trecut, într-un mic orașel de pe lângă Milano, oamenii, obosiți să tot fie furați și agresați de etnia noastră cu probleme, au pornit o răscoală spontană. Au fost opriți la timp de carabinieri.

După un an de zile, tot la Milano, o șatră țigăneasca este atacată din nou. De data aceasta, nimeni nu a putut evita vărsarea de sânge. Un gest, desigur, reprobabil, care însă ar trebui să ne determine să privim cumva înspre cauzele sale. Căci dincolo de vinovăția imediată a celor care au provocat astfel de

conflicte sângeroase (la Milano, la Hădăreni și în alte locuri) trebuie asumată și vinovăția acelor comunități de romi. Să nu ne ascundem după degete; cei care au provocat toate aceste tensiuni interetnice sunt de fapt chiar victimele, care nu au înțeles și nici nu înțeleg că nici furtul, nici cerșetoria, nici alte infracțiuni nu sunt căi prin care se poate obține acceptarea socială.

O posibilă soluție și o temă de reflecție

Țigarii nu pot fi integrați, nu pot fi asimilați. De aceea, unica soluție viabilă este stimularea apariției unei conștiințe etnice a romilor, urmată, printr-un proces artificial (pe modelul statelor africane) de constituirea unui stat al romilor. Un Stat în care să își rezolve ei înșiși problemele.

Probabil că un asemenea proiect pare utopic. Eu cred că merită încercat și mai cred, sincer, că un popor care a reușit să supraviețuiască cu încăpățânare istoriei, așa cum au făcut-o romii, merită un loc al lor, pe care să îl stăpânească singuri.

Astfel, țigarii se vor bucura de felul lor de a fi, dar și noi ne vom simți un pic mai liniștiți în zbuciumata noastră civilizație.”

IV. Procedura de citare

Părțile au fost citate pentru data de 09.10.2007.

La audierea din 09.10.2007 s-a prezentat A B D depunând la dosar o „Apologie”, având caracter de punct de vedere.

Procedura de citare a fost legal îndeplinită.

V. Susținerile părților

Petenții, prin petițiile înregistrate la Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării cu nr. **9885/14.09.2007**, **9886/14.09.2007**, **10.421/21.09.2007** și **10.422/21.09.2007**, consideră ca articolul publicat în *Revista Cultura*, editat de Fundația Culturală Română și semnat de D A B aduce atingere demnității umane a romilor și crează o atmosferă degradantă, umilitoare și ofensatoare la adresa romilor din România, prezentând citate relevante.

A. B D la audierea din 09.10.2007 a depus următorul punct de vedere:

„Apologie în fața Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării
(sau despre cum am înțeles eu să răspund noii poliții ideologice din România)

«Cunoașteți Adevărul și Adevărul vă va face liberi» (Isus Hristos)

«Un lanț începe cu o primă verigă. O dictatură începe cu un prim cuvânt cenzurat» (Eric Satie, Judecător Curtea Constituțională a SUA)

Am fost chemat în fața Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării pentru a răspunde unor-unei acuze de rasism. Ca cetățean român și ca adept convins al tradiției politice democratice, sunt obligat să respect și să mă conformez legislației statului meu chiar și atunci când aceasta legislație încalcă drepturile fundamentale, demnitatea umană și favorizează existența unor instituții ale statului ce sunt străine principiilor unei democrații autentice.

Sunt obligat să mă prezint în fața CNCD-ului, însă acest lucru nu presupune că înțeleg și accept legitimitatea morală a unei asemenea instituții. De asemenea, observând activitatea de până acum a acestui Consiliu, nu pot decât să trag următoarea concluzie (tragică, pentru mine): Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării este, oficial, o instituție a statului, dar neoficial este o instituție aservită unei ideologii, cunoscute sub mai multe nume: relativism cultural, corectitudine politică, multiculturalism.

Ca urmare, unica diferență între o audiere la CNCD și una la Departamentul de cercetări penale a Securității Statului este dată numai și numai de cuantumul pedepselor și de comportamentul anchetatorilor. În rest, tot în fața unei instituții aservite ideologic voi răspunde.

Acestea fiind zise, voi trece la apărarea propriu-zisă a textului meu, «Eterna țiganiadă», apărut în numărul 87, din data de 30 august 2007, al revistei «Cultura».

Împotriva acestui articol au fost formulate trei plângeri – sau o plângere semnată de trei persoane. De ce spun aceasta? În plicul cu citația am găsit trei materiale conținând acelasi text, materiale semnate de trei persoane diferite și înregistrate, fiecare în parte, ca plângere distinctă de către registratura CNCD. Dincolo de dilemele logice sau chiar teologice, ridicate de un asemenea dosar, nu pot spune decât că sunt fericit că trebuie să răspund, de fapt, doar unei singure plângeri.

Ce conține această plângere? Conține prezentarea articolului meu, precum și motivarea juridică a reclamației pe Ordonanța de Guvern numărul 137, din anul 2000 (articolul 2, paragraful 4, respectiv articolul 15).

Cum autorul-autorii reclamației-reclamațiilor nu au binevoit să sublinieze în textul meu afirmațiile pe care domniile lor le consideră rasiste sau defăimătoare, prezentând în schimb, pe un ton absolut neutru, aproape întreg textul articolului meu, sunt pus în situația de a înțelege că întreg articolul meu, de la un capăt la altul, cade sub incidența Ordonanței de Guvern mai sus citate. Deci, fie sunt un rasist «total» (fiind incriminabile până și semnele de punctuație), fie nu s-a înțeles nimic din articolul meu – nici în privința intenției, nici în cea a ideilor expuse. Tind să cred că a doua ipoteză este cea valabilă. Aici, nu mai sunt mulțumit de stilul plângerii-plângerilor împotriva mea. Practic, nu știu de unde să încep și unde să îmi termin apologia...

Așa ca voi face exegeza pe text!

Articolul incriminat este un text ce întrunește o dublă calitate. Este, evident, din punct de vedere stilistic, un text ce cochetează cu stilul pamfletar. Pe de alta parte, ținând cont de statutul intelectual al revistei cu care am onoarea să

colaborez, dar si de background-ul meu intelectual, acest text ține cont și de o anumită rigoare culturală și științifică.

Dar sa trec la apararea textului meu:

«Problema socială reprezentată de țigani nu este de ieri de astăzi, ci de când europenii au intrat în contact cu această etnie. Romii sunt o populație care nu se lasă asimilată, ci opune o rezistență deosebit de puternică la orice formă de civilizație și la orice proces de civilizare, o populație lipsită (cu excepții individuale, desigur) de orice simț civic față de patria de adopție, trăind într-o continuă stare de promiscuu optimism.»

Primul paragraf al articolului incriminat încearcă să prezinte punctul meu de vedere cu privire la problema socială reprezentată de țigani. Ideea principală a acestui paragraf este aceea că romii sunt o populație ce nu se lasă asimilată.

Pus în amuzanta situație de a mă întreba singur ce mi se poate imputa, mă «transform» în activist rom – respectiv «inchizitor» CNCD – , cautând formule mai sensibile sau incorecte politic. În acest paragraf îmi permit să mă acuz de faptul de a fi afirmat despre romi cum că sunt lipsiți de spirit civic față de patria de adopție, ca și de faptul că trăiesc într-un promiscuu optimism.

Iesind din «pielea» acuzatorilor mei, voi trece la apărarea acestor două afirmații. Lipsa spiritului civic al romilor este dată de însăși natura lor semi-nomadă. Departe de a fi o crimă pentru care să fie judecați de majoritari, această lipsă a spiritului civic (manifestată prin dezinteresul față de înregistrarea la starea civilă, de exemplu – chestiunea existenței unui mare număr de țigani fără acte de identitate fiind una reală), este totuși o problemă ce necesită rezolvare mai ales în contextul în care România e una din țările ce face parte deja din familia democrațiilor occidentale.

Cât despre formula «promiscuu optimism», ea, probabil, poate deranja numai pe cei ce nu sunt familiarizați cu frumusețea stilistică a limbii române. Când eu și cititorii revistei „Cultura” – revistă ce se adresează unui public peste medie –, folosim expresia „promiscuu optimism”, nu avem intenția de a profera injurii, ci de a prezenta într-o formulare cât mai concisă un fenomen cultural, în cazul acesta specific țigănesc: capacitatea de a trece prin joc și dans printr-o viață aflată sub semnul promiscuității. Expresii similare, cu privire la români, pot fi găsite atât în scrierile lui I.L. Caragiale, cât și ale lui Emil Cioran, dar și la publiciști contemporani precum Traian Ungureanu, care vorbește despre o «discriminatorie»(?) tehnică a neputinței la români, sau Horia-Roman Patapievi, ce oferă o definiție scatologică a sufletului românesc în volumul „Politice”.

Cum articolul meu, preluat fără acceptul meu sau al redacției de către o agenție de știri independentă, a fost identificat mai întâi acolo, nu pot decât să protestez (evident, fără rezultat) învinuindu-mi acuzatorii că au aplicat o hermeneutică culturală greșită textului meu. Însa cum acuzatorii mei mi-au oferit «șansa» de a identifica singur capetele de acuzare împotriva mea, această acuză se poate aduce tot împotriva mea, nu?

Să trecem mai departe...

«Nu numai în România, ci oriunde au ajuns, țiganii au reușit să inspire o lipsă de încredere aproape totală și să își construiască și imaginea de infractori de profesie. Aceasta pentru că la țigani nu există altă lege decât a lor, iar

respectul pentru celălalt, pentru străin, pentru 'gagiu', este fie egal cu zero, fie condiționat de interese imediate sau de prietenii individuale.

Societatea în jurul lor evoluează, lumea se schimbă, clima se modifică, țiganii rămân însă aceiași, spre disperarea celor din jurul lor. Căci nimeni nu îi iubește pe țigani (fără doar și poate cu excepția acelor care nu au intrat niciodată în contact cu ei). Aceasta constanță în înapoiere face ca problema romilor să devină din ce în ce mai presantă.»

Aceste paragrafe ar putea cadea, integral, sub incidența articolelor citate din Ordonanța de Guvern, numărul 137. Aceasta, bineînțeles, în contextul în care aș fi scris acest fragment fără dovezi.

Faptul că nimeni nu îi iubește pe țigani poate fi dovedit istoric: În anul 1561, în timpul regelui Francisc I al Franței, Adunarea Stărilor Generale, întrunită la Orleans ordona...nimicirea țiganilor. Aceasta decizie va fi reluată în anul 1612. Prigonirea țiganilor va începe în nordul Italiei în jurul anului 1572, cea a țiganilor din Suedia la nici 50 de ani de la venirea lor acolo. Dieta de la Augsburg, din 1497, stabilea pentru Imperiul Roman de națiune germană că a alunga pe țigani «este permis, să-i omori, perfect legal». În țările române, robirea țiganilor a fost un fenomen firesc până în prima jumătate a secolului al XIX-lea.

Lista datelor istorice cu privire la prigonirea constantă a romilor ar putea continua. S-ar putea scrie o carte plină de asemenea evenimente dureroase. Însă nu este scopul meu acesta. Scopul meu este acela de a dovedi ceva...Și sper ca l-am dovedit.

Deci... nimeni nu i-a iubit pe țigani.

Dar îi iubesc acum? Să dăm doar exemplul comunității cetățenilor români din Italia. Ei sunt subiectul unor reacții dure din partea autorităților și opiniei publice italiene din pricina ratei ridicate (impresionante) de infraționalitate. Faptul că vinovații sunt, în marea lor majoritate, cetățeni români de etnie țigănească nu mai este ascuns de nimeni.

Reacțiile extremiste ale unor organizații italiene de descendență fascistă, acțiunile neorganizate ale cetățenilor italieni (precum cea din Milano, din decembrie 2006), dar și reacțiile oficiale ale administrației italiene (primăria Paviei, care dă câte o mie de euro romilor ca să părăsească orașul) arată clar că de fapt toată această poveste nu privește pe persoanele de etnie română ci pe cele de etnie țigănească.

Diferite sondaje de opinie, reacția publică favorabilă cam tuturor celor ce sunt chemați la CNCD pentru vina, reală sau nu, de a fi făcut afirmații rasiste vizavi de țigani, vin și ele în susținerea punctului de vedere expus în articolul meu.

Reacții civice favorabile comunităților țigănești? Practic inexistente.

Iar dacă există, nu am cunoștință despre ele.

În concluzie: nimeni nu îi iubește pe țigani.

E bine sau rău? E un fapt istoric și social ce trebuie asumat pentru a fi rezolvat. Iar absurda corectitudine politică face greu posibilă rezolvarea acestui fapt.

«În România, țară cu o destul de numeroasă comunitate țigănească, ultimii 50 de ani au fost marcați de o serie de soluții, toate ineficiente. În timpul

regimului comunist, s-a încercat urbanizarea forțată a romilor. Acest efort nu numai că a fost inutil din punctul de vedere al formării unei culturi civice elementare a țiganilor, dar a dus și la pagube, greu reparabile, ale centrelor istorice din orașele noastre.»

O vizită prin centrele istorice ale Bucureștiului, ale Buzăului sau ale Constanței poate constitui o dovadă a veridicității afirmațiilor mele.

«După decembrie 1989, țiganii au fost subiectul unor griji 'la standarde occidentale'. Au apărut multe și inutile organizații nonguvernamentale ale romilor, partide politice ale acestora și, desigur, posturi și instituții guvernamentale. A devenit, într-un fel, obligatoriu să ai, ca demnitar român, un consilier pe problema romilor, sau să dai cu subsemnatul pe la diferitele manifestări organizate de aceștia.»

Stiu că nu este corect politic să critici corectitudinea politică. Însă mai știu că România este încă o țară democratică în care o ideologie sau alta nu poate căpăta putere de lege (deși chiar multe din manifestările CNCD-ului demonstrează, din păcate, contrariul).

«Televiziunilor li s-a cerut să nu îi mai discrimineze pe țigani. Nu mai e voie să mai auzim și să vedem prea multe știri negative cu privire la romi. Este imoral să spui țiganului că este țigan, dacă acel țigan este infractor, căci, cum spun filosofilii moraliști ai vremurilor noi: 'infracțiunea nu are apartenență etnică.'»

Aceiași poveste... Corectitudinea politică are prioritate chiar și în fața adevărului. Infracțiunea nu are apartenență etnică, însă infractorii o au.

Rezolvarea unei probleme, cum este cea a comunității țigănești din România, se face înfruntând-o în față și nu ascunzând fariseic adevărul.

«Diferite organizații nonguvernamentale, bine stipendiate de occidentali îngrijorați că România este plină de 'fasciști', fac 'rasismometre' care să măsoare gradul de 'rasism' din venele majoritarilor. Cu întrebări bine ticluite, de genul 'V-ar deranja să aveți vecini romi?' se verifică nivelul nazismului valah. Să îl fi pus naiba pe unul să fi răspuns că 'nu', că 'Hitler' scria pe fruntea lui...»

E drept, acest citat nu apare în reclamație-reclamații. Însă acest text trebuie menționat în apologie fiind, din multe puncte de vedere, un fragment cheie.

Supărarea mea din articol nu era orientată contra țiganilor, ci mai ales contra lipsei de voință a organizațiilor ce își revendică autoritatea de a rezolva problemele acestei minorități. Supărarea mea vizează și demersul, pe care îl consider pur ideologic, de «formare» a majorității în locul educării minorității.

Este dreptul meu să contest, în numele celui mai sfânt și venerabil principiu al democrației, cel al majorității, orice formă de subminare a unei majorități în numele binelui cultural al unei minorități sau, în cazul nostru, în numele incapacității instituționale de a rezolva în mod decent problema țiganilor. Acest drept al meu justifică întregul articol, dar iese în evidență chiar din interpretarea acestui paragraf.

«Tot majoritarii au început să fie educați în spiritul asumării culturii țigănești. Este de bon ton să placă muzica țigăneasca, iar diverse cântărețe reciclate scot albume de muzică lăutărească. Dacă există încă un snobism cultural al omului alb, acela se rezumă doar la rezistența (și aceea, elitistă) în fața așa-ziselor manele.»

Acest paragraf este motivat de același dispreț față de orice formă de «dresare» a unei majorități...

Ce mi s-ar putea reproșa aici? Probabil că expresia «omul alb». Desigur că amintirea rasismului nazist ar putea să facă o asemenea formulă mai greu digerabilă, însă lipsa de respect față de caucazieni, statutul de «călău la pensie» care este acordat de corecții politic fie americanilor WASP, fie europenilor autohtoni mă determină să păstrez această formulare.

Cât despre cântărețele reciclate, dacă se simt jignite, să mă dea în judecată...

«Dar cu țiganii ce s-a întâmplat? Există târguri de locuri de muncă pentru ei, există locuri gratuite în școli și universități, se fac campanii în mass-media, campanii care nu pot să nu atingă coarda sensibilă, cu mici puradei pe care bunicii îi mobilizează să meargă la școală. Mai lipsește puțin și poliția va duce cu de-a sila pe romi la școală sau la muncă.»

Acest paragraf este o ironizare a măsurilor de «discriminare pozitivă», măsuri cu efect pozitiv minor, însă cu un efect de imagine total nefavorabil acestei minorități.

«Mai mult chiar, în România au apărut nu mai puțin de două «capete încoronate» ale țiganilor: un rege și un împărat. Dacă romii noștri, care au redus populația de lebede a Vienei, ar fi ascultat și ceva Strauss, probabil am fi avut și un Voievod al țiganilor... Dar nu e timp pierdut.»

Aici, ironia este orientată atât înspre comunitatea țigănească care pare să nu înțeleagă realitățile timpului, cât și înspre autoritățile statului, dispuse să accepte formule care, dacă nu ar fi derizorii, s-ar dovedi, mai mult ca sigur, flagrant neconstituționale.

«Totuși, s-a schimbat ceva? Vecinii romi, deși trebuie acceptați – ca să nu fim considerați rasiști, nu? –, continuă să ignore comunitatea în care trăiesc confundând blocul cu șatra. Poliția, neputincioasă din o mie și una de motive (unele dintre ele ținând și de politicile noastre 'antirasiste'), nu poate să facă nimic. Sate țigănești cu vile imense se racordează ilegal la curentul electric, iar orice sancționare a romilor se lasă cu plânsete, vaiete ce ajung la Consiliul Europei, doar nu la bulibașa. Țiganul nostru s-a deșteptat, nu atât de mult cât să se civilizeze, ci cât să se plângă la CEDO că este chinuit de majoritari. Acum câțiva ani, țigăncile aruncau cu propriii lor copii în polițiști, acum aruncă cu reclamații la UE.»

Iată un paragraf unde am de ce să îmi fac mea culpa. Am dat vina pe romii reclamânți la CEDO sau CNCD. Aici puteam spune: «unii romi». În fapt, unica activitate în care organizațiile care și-au asumat răspunderea comunității țigănești au rezultate este cea a depunerii de reclamații și a lansării acuzelor de discriminare. Un exemplu ar fi chiar cel al cazului meu (fiind victima acuzelor nu unor simpli cetățeni indignați, cum aparent ar putea să se înțeleagă, ci a uneia din multe organizații nonguvernamentale bugetofage, fabricante de afișe și rasismometre - mă refer la RomaniCriss).

Cât despre majoritatea romilor, aceia sunt victimele celor care cheltuiesc banii alocați lor pe... școli de vară, conferințe internaționale, rasismometre și alte jucărioare ideologice.

Ce este mai grav e că se ajunge în punctul în care orice încercare de găsire a adevărului poate să fie considerată drept... discriminare.

În fapt, se știe foarte bine că orice minoritate discriminată (în mod real sau nu) beneficiază de atenție și de sprijin financiar. Și, atunci când e prea greu să rezolvi cu adevărat niște probleme, un pic de etno-business, legal sau nu (însă în mod cert imoral), nu strică.

Cât despre satele țigănești racordate ilegal la curent electric, satele inexistente legal și alte asemenea realități, presa a mai scris până acum.

«Rata infraccționalității în rândul romilor a scăzut potrivit știrilor de la radio. Acolo sunt prezentate știri doar cu infractori, cetățeni români. La televiziuni, în schimb, faptul că sunt prezentate și chipurile infractorilor, face ca statistica să fie tot defavorabilă cetățenilor români de etnie romă. Din rațiuni de 'corectitudine politică' propun angajarea de cosmeticieni pe lângă fiecare Inspectorat județean de Poliție.»

Cu acest paragraf, reiau ironiile asupra corectitudinii politice. Nu cred că există o ideologie care să fie mai potrivită ca subiect al ironiilor și al glumelor reușite ca această tragic-amuzantă «corectitudine politică».

Partea cea mai amuzantă este aceea că e posibil ca Inspectoratele de Poliție să se sesizeze și să ia în serios opțiunea angajării unor cosmeticieni.

«Dar iată ca integrarea României în Uniunea Europeană face ca problema Țiganilor să fie pusă și altfel decât stângist-sentimental. Mai întâi a fost baronesa E N , care s-a legat de obiceiul primitiv al căsătoriei minorilor romi împotriva voinței lor. Un gest ce sfidează legile sfinte ale multiculturalismului social-liberal, dar care arată că pragmatismul european nu e mort de tot.»

Ca o paranteză: pot reclama la CNCD pe romii care își căsătoresc copiii încă de la vârste fragede? Și, dacă îi reclam, se va întâmpla ceva?

«Apoi, au început europenii noștri să își dea seama, într-un mod ce sfidează legile antirasiste, că deși posesori de pașaport românesc, romii noștri sunt... țigani. Poate că asemenea revelații nu ar fi survenit dacă Occidentul nu ar fi fost umplut de cerșetori, hoți de buzunare, proxeneți, tâlhari, prostituate și 'vrăjitoare' de etnie țigănească. Astfel, anul trecut, într-un mic orășel de pe lângă Milano, oamenii, obosiți să tot fie furați și agresați de etnia noastră cu probleme, au pornit o răscoală spontană. Au fost opriți la timp de carabinieri.»

Din păcate pentru toți, această poveste continuă....

«După un an de zile, tot la Milano, o șatră țigănească este atacată din nou. De data aceasta, nimeni nu a putut evita vărsarea de sânge. Un gest, desigur, reprobabil, care însă ar trebui să ne determine să privim cumva înspre cauzele sale. Căci dincolo de vinovăția imediată a celor care au provocat astfel de conflicte sângeroase (la Milano, la Hădăreni și în alte locuri) trebuie asumată și vinovăția acelor comunități de romi. Să nu ne ascundem după degete; cei care au provocat toate aceste tensiuni interetnice sunt de fapt chiar victimele, care nu au înțeles și nici nu înțeleg că nici furtul, nici cerșetoria, nici alte infracțiuni nu sunt căi prin care se poate obține acceptarea socială.»

Spre cinstea lui-lor, autorul-autorii reclamației-reclamațiilor nu a-au menționat acest paragraf. El însă trebuie menționat în apologie pentru că ridică o altă chestiune importantă «la fileu». Este vorba de chestiunea responsabilității.

Prea ușor apărătorii romilor dau vina pe «fasciștii» care comit asemenea gen de pogromuri. Prea ușor se formulează acuza de rasism. Prea ușor totul este redus la un conflict inter-rasial, lucru ce duce implicit la «rezolvarea problemei» prin acuzarea unilaterală a uneia dintre părți.

Dar este foarte puțin probabil că sătenii de la Hădăreni, de exemplu, să fie familiarizați cu implicațiile sociale ale darwinismului, sau să fie cititori ai „Mitului secolului XX”. Ceea ce este mult mai probabil e faptul că reacțiile (condamnabile!) ale acestor oameni să fie provocate de cauze mult mai puțin intelectuale: furțișaguri și comportament anti-social.

Doar dacă vom avea curajul să privim adevărul în față, vom face ca asemenea gesturi să nu se mai repete.

«Țiganii nu pot fi integrați, nu pot fi asimilați. De aceea, unica soluție viabilă este stimularea apariției unei conștiințe etnice a romilor, urmată, printr-un proces artificial (pe modelul statelor africane) de constituirea unui stat al romilor. Un Stat în care să își rezolve ei înșiși problemele.

Probabil că un asemenea proiect pare utopic. Eu cred că merită încercat și mai cred, sincer, că un popor care a reușit să supraviețuiască cu încăpățănare istoriei, așa cum au făcut-o romii, merită un loc al lor, pe care să îl stăpânească singuri.

Astfel, țiganii se vor bucura de felul lor de a fi, dar și noi ne vom simți un pic mai liniștiți în zburciunata noastră civilizație.»

Acestea sunt concluziile articolului incriminat. Evident, niște concluzii foarte rasiste! Să dorești unui popor să își asume dimensiunea națională și statală – iată un blestem rasist care merită, eventual, pedeapsa maximă! Glumesc, desigur.

Deoarece acuzatorul-acuzatorii meu-mei oficial-oficiali nu face-fac nici aici comentarii personale, voi încerca să îmi găsesc, tot singur, «capetele de acuzare». Singur? Ah! În acest caz nu e nevoie. Pe forumul blogului meu, unde am postat acest articol, un anume domn Avi Funk, care declară că ar fi fost cel care a sesizat organizația RomaniCriss cu privire la articolul meu, spunea că aceasta soluție, a întemeierii unui stat țigănesc, nu este altceva decât o reeditare a... planului Madagascar.

Iată-mă un vrednic urmaș al lui Himmler! (tot port ochelari și sunt tuns zero).

În fapt, acesta este un exemplu de interpretare falsă a intenției. Nu este nici un moment vorba despre deplasarea forțată – adică despre deportarea – romilor într-o anumită zonă, ci de procesul istoric al întemeierii unui stat. Proces care implică și care, în mod evident, pornește de la voința și inițiativa țiganilor.

Voi răspunde unei asemenea acuze povestind despre felul în care mi-a venit aceasta idee. Ideea cu pricina (năstrușnică! o spun în cor și prietenii, dar și adversarii mei) a venit în urma unei serii de discuții cu niște activiști romi, la Școala de Vară (corectă politic și multiculturalistă) «Transilvania», de la Ilieni, județul Covasna.

Logica mea a fost una simplă: problema comunității țigănești este aceea că nu are o coerență identitară și nici un discurs unitar. La fel, romii nu au un obiectiv istoric și nici mituri politice fondatoare.

Probabilitatea ca fixarea unui obiectiv istoric precum cel al făurii unui stat să ducă la o coerentizare a discursului romilor (procesul de «State building» ca generator și garant al procesului de «Nation-.building») m-a determinat spre formularea unei astfel de soluții.

Acum să trecem la acuza «generală» ce mi se poate aduce: crima de a fi generalizat vorbind despre etnia țigănească! Resping o asemenea acuză pentru simplul motiv că ea este motivată strict ideologic.

Numai un adept al relativismului cultural ar putea să mă acuze de acest «păcat» al generalizării. Pentru un democrat autentic însă, majoritatea este cea care dă tonul și conferă criteriul cel mai valid de judecată.

Acest principiu democratic este utilizat în toate cărțile de știință politică, inclusiv în «Cultura Civică» a lui G. A. și a lui S. V. lucrare clasică pentru orice specialist în științele sociale. O lectură a ei (și nu numai a ei-însă evit să citez prea mulți autori în viață pentru a nu-i vedea victime ale reclamațiilor la CNCD sau la alte instituții de «poliție a gândirii» similare), deși mai mult ca sigur ar deranja niște minți ideologizate, ar lămuri asupra metodelor de cercetare în științele sociale.

Ca bun democrat, ca bun credincios creștin catolic, resping orice formă de dictatură a relativismului.

Acestea fiind zise, închei aici prezentarea și apologia articolului meu.

În virtutea celor spuse mai sus, solicit retragerea acuzațiilor (dar există ele?). De asemenea, îi-îl rog pe reclamantul-reclamantii meu-mei să apeleze la căi mai «academice» de atacare a unui text scris, decât formularea de reclamații pe la instituții ale statului care, în forme mai mult sau mai puțin subtile, contribuie la subminarea democrației din România.

De asemenea, invit Colegiul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării să își revizuiască activitatea înspre respectarea principiilor aparținând, cu adevărat, de drept democrației. Chiar autodizolvarea acestei instituții ar fi un gest pe care îl voi saluta cu multă bucurie.

Din punctul meu de vedere, mă consider nevinovat de acuzele de discriminare și rasism și declar că voi ataca în instanță orice eventuală sancționare a mea de către CNCD.

De asemenea, voi continua să mă manifest ca un critic fără rezerve al relativismului, multiculturalismului, corectitudinii politice, ca și al altor marote ideologice care, invocând frica față de totalitarismele clasice, impun forme mai perverse de totalitarism.”

VI. Motivele de fapt și de drept

Opinia majoritară exprimată de Corina Comșa Nicoleta, Gergely Dezideriu, Ionița Gheorghe, Niță Dragoș Tiberiu, Truinea Roxana Paula:

7.1. **În drept**, Colegiul Director reține că în cazul de față ne raportăm la libertatea de exprimare și corelativ la dreptul de a nu fi supus discriminării. Dreptul de a nu fi supus discriminării constituie unul dintre drepturile

fundamentale într-o societate democratică, dreptul la egalitate constituind un drept cu aplicare imediată și nu progresivă având în vedere că discriminarea în sine este un afront adus demnității umane. Tratatul discriminatoriu are de cele mai multe ori ca scop sau ca efect umilirea, degradarea sau interferența cu demnitatea persoanei discriminate, în mod particular, dacă acest tratament se manifestă în public. Tratatul pe cineva mai puțin favorabil datorită unor criterii inerente sugerează în primul rând dispreț sau lipsă de respect față de personalitatea sa.

7.2. Convenția Europeană a Drepturilor Omului, ratificată de România prin Legea nr. 30 din 18 mai 1994, prevede în Art.10 că: "orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare" și precizează în mod expres limitele acestui drept în alineatul 2 al aceluiași articol: "exercitarea acestor libertăți, (n.n. libertatea de exprimare, de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica informații ori idei) ce comportă îndatoriri și responsabilități, poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru ... protecția reputației sau a drepturilor altora."

7.3. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat, într-o formulă care este preluată aproape ca o clauză de stil în toată jurisprudența sa subsecventă în materie, că "**libertatea de exprimare, garantată de art.10 parag.1, constituie unul din fundamentele esențiale ale unei societăți democratice și una din condițiile primordiale ale progresului societății și împlinirilor personale. Subiect al paragrafului 2 al Articolului 10, Libertatea de expresie include „nu numai informațiile și ideile primite favorabil sau cu indiferență [de opinia publică] ori considerate inofensive, dar și pe acelea care offensează, șochează sau deranjează. Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței și spiritului deschis, fără de care nu există societate democratică.**" (CEDO, între altele, Lingens vs. Austria, Oberschlick vs. Austria, Sunday Times vs. U.K., Observer și Guardian vs. U.K., Castells vs. Spania, Thorgeirson vs. Islanda, Jersild vs. Danemarca, Goodwin vs. U.K., De Haes și Gijels vs. Belgia, Dalban vs. România).

7.4. În acest sens, "Presa joacă un rol esențial într-o societate democratică. Deși nu trebuie să depășească, între alte limite, și pe aceea a protecției reputației altora, **este de datoria presei să transmită informații și idei cu privire la toate chestiunile de interes public.**" (CEDO, 26 noiembrie 2001, cauza Observer și Guardian vs. United Kingdom, parag.59, cauza Bladet Tromso and Stensaas v. Norway, parag.59, 24 iunie 2004, cauza Von Hannover vs. Germany, parag.58). Obligației presei de a transmite astfel de informații și idei i se adaugă dreptul publicului de a le primi. Dacă nu ar fi așa, presa nu ar putea să-și îndeplinească rolul său vital de 'câine de pază public'. (CEDO, între altele, cauza Thorgeirson vs. Islanda, cauza Bladet Tromso and Stensaas vs. Norway, cauza Dichand and others v. Austria, cauza Prisma Press v. France).

7.5. Subiectul de interes public a fost definit în jurisprudența de contencios european drept orice „**chestiune care afectează viața comunității**" (CEDO, cauza Lingens vs. Austria). Interesul public nu se rezumă la chestiunile politice, ci le include și pe cele sociale sau de alt gen care privesc comunitatea. „Nu

există nici un precedent juridic pentru a distinge... între discuția politică și discuția asupra altor subiecte de interes public”(Decizia CEDO, cauza Thorgeirson vs. Islanda).

7.6. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a fundamentat necesitatea protejării libertății de exprimare în primul rând pe valoarea pe care acesta o reprezintă ca mijloc pentru a asigura buna funcționare a unei societăți democratice. De aici decurge poziția privilegiată acordată liberei discuții a chestiunilor de interes general, și în particular libertății presei, atunci când aceasta intră în conflict cu alte valori pe care statul le poate în mod legitim apăra. În acest sens, spre exemplu, atunci când este pusă în discuție libertatea discursului „politic” înțeles în sensul cel mai larg, marja de apreciere a autorităților este foarte redusă.

7.7. În reținerea acestei marje de apreciere a autorităților cu privire la libertatea de exprimare sunt luate în considerare și elemente legate de calitatea specifică pe care o poate avea autorul discursului (ziarist, politician membru al opoziției, funcționar public etc) sau persoana lezată (politician, funcționar public, magistrat, persoană privată etc.) precum și mijlocul prin care a fost difuzat mesajul (presa scrisă, televiziune, radio etc.). Astfel în cazul autorului, care este ziarist sau politician membru al opoziției și care își exprimă ideile și opiniile cu privire la aspecte politice, politicieni, funcționari publici etc, marja de apreciere este restrânsă iar protecția libertății de exprimare este maximă. În cazul autorului, funcționar public sau persoană privată care își exprimă opinia sau ideile cu privire la aspecte ce privesc o altă persoană privată, marja de apreciere este întinsă și protecția libertății de exprimare este restrânsă.

7.8. Raportându-ne la aspectele care fac obiectul petiției deduse soluționării, Colegiul Director constată că acestea vizează afirmații cuprinse în articolul intitulat „Eterna Tiganiadă” publicat în **Revista Cultura**, editată de Fundația Culturală Română, în nr. 87 din data de 30 august 2007, sub semnătura domnului D A B. Obiectul dedus soluționării este circumscris analizei afirmațiilor în cauză, ceea ce presupune, în prima instanță, constatarea existenței și în ultimă instanță a conținutului afirmațiilor, sub aspectul incidenței sau nu a prevederilor Ordonanței de Guvern nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată.

7.9. Referindu-ne la afirmații care pot face obiectul unor plângeri deduse soluționării, astfel cum Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a statuat în jurisprudența sa, este necesară constatarea existenței/inexistenței afirmațiilor precum și examinarea întregului complex de împrejurări în care cuvintele au fost rostite. Astfel, utilizarea unor sintagme precum „tigan/țigani”, „rom/romi”, „homosexuali”, „sidos” „cioară/ciori”, etc., referitoare la anumite categorii de persoane trebuie analizate contextual raportate la întreg, având în vedere modul și locul în care au fost făcute, motivul, declarațiile, articolele, publicațiile, titlul articolelor cât și conținutul acestora, punctele de vedere ale celor care le-au scris sau prezentat, modul și contextul în care au fost făcute precum și impactul, efectul acestora. (vezi în acest sens Hotărârea nr. 212 din 02.09.2005 privind folosirea expresiilor „homosexual”, Hotărârea nr.323 din

28.11.2005, privind afirmații de genul „romi expulzati din statele civilizate, din cauza infracțiunilor comise. Ei ne fac de râs...”, Hotărârea nr.9 din 17.01.2006 privind folosirea expresiilor „țigani”, Hotărârea nr. 165 din 06.06.2006 privind afirmații la adresa minorității maghiare, Hotărârea nr.251 din 07.06.2006 privind afirmații de genul „cioara”).

7.10. Astfel, sub aspectul individualizării și al conținutului afirmațiilor, din punctul de vedere al autosesizării, astfel cum este redactată, reținem că aceasta se referă per ansamblu la limbajul folosit și conotațiile asociate persoanelor în cauză, corelativ unor aprecieri de genul *„țigani au reușit să inspire o lipsă de încredere aproape totală și să își construiască și imaginea de infractori de profesie”, „Căci nimeni nu îi iubește pe țigani (fără doar și poate cu excepția acelor care nu au intrat niciodată în contact cu ei)”, „Țigani nu pot fi integrați, nu pot fi asimilați. De aceea, unica soluție viabilă este stimularea apariției unei conștiințe etnice a romilor, urmată, printr-un proces artificial (pe modelul statelor africane) de constituirea unui stat al romilor. Un Stat în care să își rezolve ei înșiși problemele.”* ceea ce permite reținerea unui comportament prin care se aduce atingere demnității personale, corelativ contravenției prevăzute și sancționate de art. 15 din O.G. nr. 137/2000, republicată.

7.11. În reținerea unei fapte de discriminare, și subsecvent a unei contravenții prevăzute în partea specială a O.G. nr. 137/2000, Colegiul Director în primă instanță, trebuie să analizeze incidența faptelor sub aspectul art. 2 din O.G. nr.137/2000, republicată, respectiv întrunirea cumulativă a elementelor constitutive ale discriminării astfel cum este definită în art.2 și subsecvent reținerea cumulativă a elementelor constitutive ale unei fapte contravenționale, în speța noastră, cea prevăzută și sancționată de art.15 din O.G. nr. 137/2000, republicată.

7.12. Față de acest aspect, Colegiul director reține textul per se și titlul articolului iar în analiza acestuia se raportează la întreg conținutul său constatând că subiectul articolului publicat și accesibil publicului larg este circumscris relatării pe care un jurnalist o are cu privire la un subiect.

7.13. În raport cu aceste constatări, Colegiul Director consideră că ne situăm în câmpul liberei discuții a chestiunilor de interes general, care vizează manifestări cu caracter public din viața comunității, astfel cum a statuat și Curtea Europeană a Drepturilor Omului, interesul general incluzându-le și pe cele sociale sau de alt gen care privesc comunitatea. „Nu există nici un precedent juridic pentru a distinge...între discuția politică și discuția asupra altor subiecte de interes public” (Decizia CEDO în cauza Thorgeirson vs. Islanda). (vezi în acest sens infra parag. 7.4., 7.5.)

7.14. Din acest punct de vedere, raliindu-ne statuării Curții Europene a Drepturilor Omului, reținem că este de datoria presei să transmită informații și idei cu privire la toate chestiunile de interes public. Obligației presei de a transmite astfel de informații și idei i se adaugă dreptul publicului de a le primi. Dacă nu ar fi așa, presa nu ar putea să-și îndeplinească rolul său vital de ‘câine de pază public’. (vezi infra parag. 7.4.)

7.15. În exercitarea dreptului la libertatea de exprimare, o condiție sine qua non este ca autorul să acționeze cu bună-credință. Acesta se apreciază în raport

de scopul urmărit de persoana sau jurnalistul care a emis opiniile, părerile, aprecierile, afirmațiile etc. de a pune în discuția publicului, de a atrage atenția publicului cu privire la o chestiune de interes public sau numai de a discredita o anumită persoană. Buna-credință este prezumată, astfel că dacă scopul declarat este cel de a discuta și/sau atenționa asupra unui subiect de interes public, partea vătămată trebuie să facă dovada contrară.

7.16. În acest sens, Colegiul Director este de opinie că prin natura lor, afirmațiile în cauză sunt judecări de valoare circumscrise aprecierilor subiective ale autorului și nu afirmări ale unor fapte. În acest sens, astfel cum subliniază Curtea Europeană a Drepturilor Omului, este foarte importantă distincția între afirmarea unor fapte și cea a unor judecări de valoare. Potrivit Curții Europene "existența faptelor poate fi demonstrată, în timp ce adevărul judecăților de valoare nu este susceptibil a fi dovedit" (vezi Decizia CEDO în cauza Lingens vs. Austria, 1986) Adevărul judecăților de valoare nu este neapărat relevant, astfel încât, libertatea de exprimare și protecția oferită de art.10 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului acoperă o arie întinsă de forme de manifestare. Pornind de la această premisă, Colegiul Director ia act de faptul că libertatea de expresie include „nu numai informațiile și ideile primite favorabil sau cu indiferență [de opinia publică] ori considerate inofensive, dar și pe acelea care offensează, șochează sau deranjează. Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței și spiritului deschis, fără de care nu există societate democratică.” (vezi infra parag.7.3.)

7.17. Este adevărat că fraza „*țigani au reușit să inspire o lipsă de încredere aproape totală și să își construiască și imaginea de infractori de profesie*”, în anumite circumstanțe poate primi o asociere negativă și stereotipă legată de apartenența etnică a persoanelor de etnie romă, dar Colegiul Director reține pe de altă parte că libertatea de exprimare, așa cum a menționat și Curtea Europeană a Drepturilor Omului, include „nu numai informațiile și ideile primite favorabil sau cu indiferență [de opinia publică] ori considerate inofensive, dar și pe acelea care offensează, șochează sau deranjează”.

7.18. În ceea ce privește principiul nediscriminării, **Colegiul Director** se raportează la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, care, legat de articolul 14 privind interzicerea discriminării, a apreciat că diferența de tratament devine discriminare, în sensul articolului 14 din Convenție, atunci când se induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă „trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă (vezi CEDH, 18 februarie 1991, Fredin c/Sueda, parag.60, 23 iunie 1993, Hoffman c/Autriche, parag.31, 28 septembrie 1995, Spadea et Scalabrino c/Italia, 22 octombrie 1996 Stubbings et autres c/Royaume-Uni, parag.75)

7.19. Reținând în coroborare cu aceste aspecte definiția discriminării, astfel cum este reglementată prin articolul 2 alin.1 din O.G.137/2000 cu modificările și completările ulterioare, republicată, Colegiul Director se raportează la modul în

care sunt întrunite cumulativ elementele constitutive ale articolului 2. Pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art.2, alin.1 deosebirea, excluderea, restricția sau preferința trebuie să aibă la bază unul dintre criteriile prevăzute de către art. 2, alin. 1, și trebuie să se refere la persoane aflate în *situații comparabile* dar care sunt tratate în *mod diferit* datorită apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior. Așa cum reiese din motivația invocată mai devreme pentru a ne găsi în situația unei fapte de discriminare trebuie să avem două situații comparabile la care tratamentul aplicat să fi fost diferit. Subsecvent, tratamentul diferențiat trebuie să urmărească sau să aibă ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

7.20. Referindu-ne la elementele constitutive ale discriminării astfel cum este reglementată în art.2 alin.1 din O.G. nr.137/2000, republicată, și la obiectul autosesizării referitoare la acte sau fapte, care în speța noastră îmbracă forma unor afirmații exprimate prin cuvinte, reținem că se fac referiri la anumite persoane însă în aprecierea tratamentului diferențiat, astfel cum a procedat în jurisprudența sa (vezi infra parag. 7.10), Colegiul Director trebuie să analizeze întregul complex de împrejurări care vizează afirmațiile, cuvintele sau informațiile exprimate.

7.21. Reacția autorului în raport cu modul în care relatează evenimentul nu permite reținerea elementului de deosebire, restricție, excludere, preferință datorită originii etnice, în speță, având ca scop restrângerea sau înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării în condiții de egalitate a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege. Astfel, în cauză nu se poate reține întrunirea cumulativă a elementelor privind un tratament de deosebire (restricție, excludere, deosebire, preferință) între persoane care se află în situații comparabile și care sunt tratate în mod diferit și care are ca scop sau ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

7.22. Raportat la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, Colegiul Director este de opinie că, în cauză, nu se poate reține existența unei situații de incitare la ură rasială, de promovare a ideilor rasiste sau de blamare a etniei, contrar valorilor apărute de Convenția Europeană a Drepturilor Omului. Curtea Europeană a respins ca inadmisibile plangerile unor persoane care au solicitat protecția libertății de exprimare, în cazul unor astfel de opinii, idei sau afirmații cu un caracter deosebit, care întrunesc natura unui discurs periculos și ofensator la valorile apărute de Convenția Europeană.

Astfel, spre deosebire de autosesizarea analizată de față, în cauza KÜHNEN împotriva GERMANIEI, Curtea a declarat inadmisibilă plângerea sub aspectul libertății de exprimare însă cu privire la situația în care aplicantul a publicat texte prin care în mod agresiv milita pentru reinstituirea Partidului Socialist și a socialismului național și, în cadrul acestuia, a statului de violență și ilegalitate

care a existat în Germania între anii 1933 și 1945, precum și reîntărirea sentimentelor antisemite (vezi cauza Huhnen, În drept, parag. 1, alin.8) În același sens, în cauza D.I. împotriva GERMANIEI, Comisia a declarat inadmisibilă cererea în care aplicantul a negat existența camerelor de gazare din Auschwitz, afirmând că existența acestora a fost un fals creat în primele zile după terminarea războiului iar plătorii de impozite din Germania au plătit 16 bilioane de mărci germane pentru falsuri. Comisia Europeană a Drepturilor Omului, la vremea respectivă a statuat că "interesul public în 'apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor' în rândul populației germane prin evitarea unui comportament insultător față de evrei ori a comiterii altor infracțiuni, necesitatea 'protejării reputației și drepturilor altora 'cântăresc mai greu, într-o societate democratică, decât dreptul reclamantului de a răspândi publicații prin care neagă gazarea evreilor în timpul regimului nazist". (vezi cauza D.I., În drept, parag. 2, alin. 10)

7.23. De asemenea, în cauza HONSIK împotriva AUSTRIEI, Comisia Europeană a declarat inadmisibilă plângerea în care aplicantul prin intermediul unor publicații periodice și a unei cărți intitulate "Achitarea lui Hitler", a negat existența camerelor de gazare și exterminările în masă ale evreilor. O decizie similară, de inadmisibilitate, a fost adoptată în cazul OCHENSBERGER împotriva AUSTRIEI, unde reclamantul afirma, prin intermediul unor publicații, legitimitatea holocaustului, incita la ură rasială și nega suveranitatea Austriei. În autosesizarea dedusă soluționării nu ne situăm în fața unui caz de exprimare a unor idei extremiste de expulzare a unor persoane datorită apartenenței etnice sau rasiale similar situației în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a declarat inadmisibile cererile lui GLIMMERVEEN și HAGENBEEK împotriva OLANDEI (cererile nr. 8348/78 și 8406/78) în care cei doi, membrii ai unui partid politic au declarat necesitatea de a expulza din țară toți muncitorii imigranți de culoare și alte măsuri asemănătoare, fiind condamnați pentru răspândirea de idei rasiste.

7.24. În raport cu obiectul sesizării, constatând că afirmațiile în cauză nu pot fi încadrate ca fapte de discriminare în accepțiunea O.G. nr.137/2000, republicată, devine redundantă analiza incidenței art.15 din O.G. nr.137/2000, cu atât mai mult cu cât în speță, nu s-a putut reține scopul sau urmărirea restrângerii sau înlăturării recunoașterii, folosinței sau exercitării în condiții de egalitate a drepturilor omului, ori a unor drepturi recunoscute de lege, ceea ce determină implicit neîndeplinirea unei cerințe esențiale a legii în vederea constatării faptei prevăzute la art.15, respectiv: „Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intra sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propaganda naționalist-șovină, de instigare la ura rasială sau națională, ori acel comportament **care are ca scop sau vizează** atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia”.

7.24 Determinarea cu exactitate a locului și momentului în care libertatea de exprimare aduce atingere unei alte valori fundamentale, demnitatea umană, este,

dacă nu greu, relativ greu de stabilit. În cauza dedusă soluționării se pune această chestiune. Autorul articolului, așa după cum singur explică, a dorit o îmbinare stilistică pamfletar/științific/cultural a textului, ce privește o problemă de maximă atenție și importanță socială. Problematika abordată, romii, nu reprezintă o imixtiune întrun domeniu interzis. Scopul declarat al autorului articolului „*dreptul său să conteste, în numele celui mai sfânt și venerabil principiu al democrației, cel al majorității, orice formă de subminare a unei majorității în numele binelui cultural al unei minorități sau, în cazul dat, în numele incapacității instituționale de a rezolva în mod decent problema țiganilor*” justifică și maniera de redare a propriilor sale convingeri. A scoate din context termeni sau sintagme și ale analiza ca posibile acte discriminatorii este nu numai greșit dar și periculos, pentru că, reproșul public, ca posibilitate, să vizeze o anumită latură a activității consiliului și anume cenzura ideologică. De altfel chiar legislația noastră ne atenționează asupra acestei chestiuni și prevede la art. 2 alin (8) „*Prevederile prezentei ordonanțe nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului la libera exprimare, a dreptului la opinie și a dreptului la informație*”. Desigur că un eventual conflict între cele două valori „*libertatea de exprimare*” și „*demnitatea umană*” ar da câștig de cauză celei din urmă, totuși aceasta nu se poate face pur și simplu, fără analiză. Iar analiza trebuie să pornească de la scopul urmărit de autor și modalitatea de redare a acestuia. În cazul de față scopul urmărit nu este acela de a aduce atingere demnității acestei comunități, iar modalitatea de exprimare, chiar dacă, uneori, nu este pe placul unora, este subordonată scopului urmărit, fiind utilizate date și documente cu caracter științific. Având în vedere aceste aspecte apreciez că, în cauză, nu ne aflăm în situația unui act de discriminare, prin mass media, iar articolul incriminat nu este de natură a aduce atingere demnității comunității roma.

Opinia separată exprimată de Asztalos Csaba Ferenc, Haller István și Panfile Anamaria:

În fapt, reținem că **Revista Cultura**, editată de Fundația Culturală Română, în nr. 87 din data de 30 august 2007, sub semnătura domnului D A B a publicat un articol în care afirmă vinovăția colectivă a „țiganilor”, inclusiv pentru faptele în care au fost victime ale atacurilor rasiste, condamnate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului (MOLDOVAN și alții împotriva ROMÂNIEI, 2005), în numele unei democrații „autentice” (care nu este nici democrația din SUA nici din țările europene, acestea fiind criticate pentru „relativismul” și „multiculturalismul” lor. Invocă adevărul afirmațiilor sale, deși de repetate ori intră în contradicție cu propriile afirmații („*Reacții civice favorabile comunităților țigănești? Practic inexistente. Iar dacă există, nu am cunoștință despre ele.*” — „*Supărarea mea din articol nu era orientată contra țiganilor, ci mai ales contra lipsei de voință a organizațiilor ce își revendică autoritatea de a rezolva problemele acestei minorități. Supărarea mea vizează și demersul, pe care îl consider pur ideologic, de «formare» a majorității în locul educării minorității.*”), sau invocă argumente nefondate drept „dovadă” (cum ar fi sondajele de opinie,

care ar arăta că „*nimeni nu-i iubește*” pe romi, omițând că, în realitate – deși în România mentalitatea rasistă este mai puternică decât în multe alte state democratice –, ea este totuși minoritară, spre exemplu 41,1% din cetățenii României nu ar accepta vecini romi). Nu în ultimul rând, se poate reține ca în numele „democrației autentice”, reclamatul se opune legilor și instituțiilor democratice din România (prin afirmațiile conform cărora legislația din România încalcă demnitatea umană, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării – de altfel, creată ca efect al directivelor Uniunii Europene, similar instituțiilor tuturor statelor membre – este străini principiilor unei democrații autentice). Deși reclamatul afirmă că scrierea lui e scrisă cu rigoare științifică, face referire și la „rasa albă” (sau caucaziană), în comparație cu romii, omițând faptul că din punct de vedere etnic și lingvistic romii fac parte din familia popoarelor indo-europene, ca și multe popoare europene din ramura latină, germană sau slavă. Semnatarul articolului propune și un experiment pe ființe umane, și anume „*merită încercat*”, „*printr-un proces artificial (pe modelul statelor africane) de constituirea unui stat al romilor*”.

În drept, reținem că „*România este stat de drept, democratic și social, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme, în spiritul tradițiilor democratice ale poporului român și idealurilor Revoluției din decembrie 1989, și sunt garantate*” (**Constituția României**, art. 1, alin. 3).

Potrivit **Constituției României**, art. 20 alin 1, „*Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile cetățenilor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care România este parte.*”

Art. 30 al **Constituției României**, care asigură libertatea de exprimare, prevede și limitele acestei libertăți:

„(6) *Libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine.*”

(7) *Sunt interzise de lege defăimarea țării și a națiunii, îndemnul la război, de agresiune, la ură națională, rasială, de clasă sau religioasă, incitarea la discriminare, la separatism teritorial sau la violență publică, precum și manifestările obscene, contrare bunelor moravuri*”

Convenția Europeană a Drepturilor Omului, art 14 prevede: „*Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta convenție trebuie să fie asigurată fără nici o deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională și socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație*”.

Protocolul nr. 12 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, art 1 prevede interzicerea generală a discriminării:

„1. *Exercitarea oricărui drept prevăzut de lege trebuie să fie asigurată fără nici o discriminare bazată, în special, pe sex, pe rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau oricare altă situație.*”

2. Nimeni nu va fi discriminat de o autoritate publică pe baza oricăruia dintre motivele menționate în paragraful 1.”

Convenția internațională privind eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială definește prin art. 1 discriminarea rasială prin următoarele: „În prezenta convenție, expresia «discriminare rasială» are în vedere orice deosebire, excludere, restricție sau preferință întemeiată pe rasă, culoare, ascendență sau origine națională sau etnică, care are ca scop sau efect de a distruge sau compromite recunoașterea, folosința sau exercitarea în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alt domeniu al vieții publice.”

Această convenție, adoptată de Adunarea generală a ONU la 21 decembrie 1965 și ratificată de România prin **Decretul nr. 345 din 14.07.1970**, prin art. 4, solicită ca statele părți să condamne „orice propagandă [...] care se inspiră din idei sau teorii bazate pe superioritatea unei rase sau unui grup de persoane de o anumită culoare sau de o anumită origine etnică”, iar prin art. 7 statele semnatare „se angajează să ia măsuri imediate și eficace [...] pentru lupta împotriva prejudecăților ce duc la discriminare rasială și pentru a favoriza înțelegerea, toleranța și prietenia între națiuni și grupuri rasiale și etnice”. Potrivit **Legii nr. 612 din 13 noiembrie 2002**, victimele discriminării rasiale (conform **Convenției internaționale privind eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială**) se pot adresa către Comitetul pentru Eliminarea Discriminării Rasiale (ONU).

Ordonanța de Guvern nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare (în continuare **O.G. 137/2000**), republicată, la art. 2 alin 1 stabilește: „Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”

Conform art 2, al (4) din **O.G. 137/2000**, republicată: „Orice comportament activ ori pasiv care, prin efectele pe care le generează, favorizează sau defavorizează nejustificat ori supune unui tratament injust sau degradant o persoană, un grup de persoane sau o comunitate față de alte persoane, grupuri de persoane sau comunități atrage răspunderea contravențională conform prezentei ordonanțe, dacă nu intră sub incidența legii penale.”

Art. 15 al **O.G. 137/2000**, republicată, garantează dreptul la demnitate personală, stabilind: „Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității sau crearea unei atmosfere intimidante, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau

unei comunități și legat de apartenența acesteia/acestuia la o rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau categorie defavorizată, ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia/acesteia".

În analiza obiectului plângerii deduse soluționării, ne raportăm la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului pentru a defini limita dintre libertatea de exprimare și dreptul la demnitate.

Jurisprudența CEDO, în situația în care o exprimare a vizat unele comunități etnice (și nu doar reputația unor persoane) este una consecventă. Astfel CEDO a declarat inadmisibile cererile lui GLIMMERVEEN și HAGENBEEK împotriva OLANDEI (**cererile nr. 8348/78 și 8406/78**) în care doi membri ai unui partid politic au declarat necesitatea de a expulza din țară toți muncitorii imigranți de culoare și alte măsuri asemănătoare, fiind condamnați pentru răspândirea de idei rasiste. CEDO a scos în evidență faptul că art. 10 alin. 2 al **Convenției europene a drepturilor omului** prevede că persoana care exercită libertatea sa de exprimare își asumă astfel îndatoriri și obligații. CEDO a arătat: „Reclamanții urmăresc înainte de toate să se prevaleze de articolul 10 pentru ca, întemeindu-se pe Convenție, să treacă la activități contrare literei și spiritului acesteia și care, dacă ar fi îngăduite, ar contribui la distrugerea acestor drepturi și libertăți” (**Decizia CEDO din 11.10.1979**). O decizie similară a fost adoptată în cazul unor declarații bazate pe „mândria rasială” a germanilor (KÜHNEN împotriva GERMANIEI, **Cererea nr. 12194/86, Decizia din 12.05.1988**).

CEDO, prin jurisprudență, arată că discriminarea etnică este atât de gravă, întrucât în situația acestui tip de discriminare se poate invoca, în unele situații, și art. 3 al **Convenției europene a drepturilor omului** referitor la tratamente inumane ori degradante. Fosta Comisie Europeană a Drepturilor Omului în cauza ASIATICILOR EST AFRICANI v. MAREA BRITANIE a pronunțat prima decizie a unei instanțe internaționale prin care s-a precizat că discriminarea poate constitui una din formele de „tratament degradant”, interzise ca parte a dreptului de a nu fi supus torturii. Comisia a susținut că „diferit de orice considerație privind articolul 14 al Convenției, discriminarea bazată pe rasă poate, în anumite circumstanțe, să constituie în sine tratament degradant în sensul articolului 3 al Convenției”. Comisia a subliniat că „o importanță specială trebuie acordată discriminării rasiale, și că în mod public a diferenția un grup de persoane sub aspectul tratamentului bazat pe rasă, poate constitui, în anumite circumstanțe, o formă specială de afront adusă demnității umane”. Astfel, „tratamentul diferențiat aplicat unui grup de persoane datorită rasei poate fi capabil a constitui tratament degradant în circumstanțe în care tratamentul diferențiat pe baza altor criterii, precum limba, nu ar pune astfel de probleme”. (Comis. EDH, cauza ASIATICILOR EST AFRICANI v. MAREA BRITANIE, no.4403/70, 14.12.1973, în același sens vezi CEDO, cauza CYPRUS v. TURKEY, (2002) 35 EHRR 30, para. 308-310, cauza MOLDOVAN and others v. ROMÂNIA, Judgment No. 2, 12 July 2005)

Totodată jurisprudența CEDO arată că o declarație factuală neadevărată, care afectează dreptul la demnitate, depășește limitele libertății de exprimare (cazul MCVICAR împotriva REGATULUI UNIT, **Cererea nr. 46311/99, Decizia din**

07.05.2002, cazul STRĂNGU și SCUTELNICU împotriva ROMÂNIEI, **Cererea nr. 53899/00, Decizia din 31.01.2006**).

La orice analiză privind restricția unui drept, trebuie verificate trei elemente componente ale restricției: (a) să fie prevăzută de lege, (b) să aibă un scop legitim și (c) să fie necesară într-o societate democratică. Încazul în care există un conflict între două drepturi (în cazul de față între libertatea de exprimare și dreptul la demnitate), trebuie analizate cele trei elemente ale restricției pentru fiecare drept în parte.

Privind libertatea de exprimare, garantat prin art. 30 al **Constituției României**, restricția (a) este prevăzută de lege (chiar însăși de **Constituția României**, art. 30 alin. 6 și 7, dar și de art. 15 al **O.G. 137/2000**, republicată), (b) are un scop legitim protejând dreptul la demnitate, (c) este necesară într-o societate democratică, întrucât articolul în cauză formează acele stereotipuri care stau la baza discriminării în diferite domenii (domeniul egalității în activitatea economică, al accesului la servicii și în locurile publice, al libertății de circulație, al liberei alegeri a domiciliului). Imaginea creată prin articol, cel al romului infractor care nu se poate integra în nici o societate, prin urmare trebuie exclus din societate, este similar cu imaginea evreului răufăcător (A. O. **Imaginea evreului în cultura română. Studiu de imagologie în context est-central european**, Humanitas, 2001), cu efecte deosebit de grave în societate. Astfel de generalizări au stat la baza conflictelor violente colective îndreptate împotriva romilor dintre decembrie 1989 și 1994, dintre care unele au fost soluționate — datorită discriminării etnice aplicate de autoritățile din România în cursul cercetărilor penale — de Curtea Europeană a Drepturilor Omului (cazul MOLDOVAN și alții împotriva ROMÂNIEI, cazul GERGELY împotriva ROMÂNIEI, cazul KALANYOS și alții împotriva ROMÂNIEI). Restricții privind libertatea de exprimare există și în alte tratatele și convenții internaționale ratificate de România, cum ar fi **Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice** (art. 19 alin. 3).

Privind dreptul la demnitate, garantat prin art. 1 alin. 3 al **Constituției României** („România este stat de drept, democratic și social, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme, în spiritul tradițiilor democratice ale poporului român și idealurilor Revoluției din decembrie 1989 și sunt garantate”), (a) restricția acestui drept nu este prevăzută în mod expres de nici o prevedere legală, dar se poate interpreta că asigurarea libertății de exprimare (art. 30 al **Constituției României**) limitează practic acest drept (nu trebuie însă omis faptul că alin. 6 al art. 30 al **Constituției** prevede: „*Libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei nici dreptul la propria imagine*”, motiv pentru care Curtea Constituțională a României, prin **Decizia nr. 62 din 18.01.2007**, a anulat abrogarea insultei și calomniei din **Codul penal al României**), (b) restricția nu are un scop legitim, întrucât astfel de declarații nu produc efecte pozitive, nu ajută la soluționarea problemelor sociale cu care se confruntă România, (c) restricția nu este necesară într-o societate democratică, din contră, pune în pericol, cum a constatat și CEDO în repetate cazuri, însăși bazele democrației.

Decizia nr. 62 din 18.01.2007 a Curții Constituționale consideră că dreptul la demnitate este una dintre valorile supreme: „Obiectul juridic al infracțiunilor de insultă și calomnie, prevăzute de art. 205 și, respectiv, art. 206 din Codul penal, îl constituie demnitatea persoanei, reputația și onoarea acesteia. Subiectul activ al infracțiunilor analizate este necircumstanțiat, iar săvârșirea lor se poate produce direct, prin viu grai, prin texte publicate în presa scrisă sau prin mijloacele de comunicare audiovizuale. Indiferent de modul în care sunt comise și de calitatea persoanelor care le comit — simpli cetățeni, oameni politici, ziariști etc. —, faptele care formează conținutul acestor infracțiuni lezează grav personalitatea umană, demnitatea, onoarea și reputația celor astfel agresați. Dacă asemenea fapte nu ar fi descurajate prin mijloacele dreptului penal, ele ar conduce la reacția de facto a celor ofensați și la conflicte permanente, de natură să facă imposibilă conviețuirea socială, care presupune respect față de fiecare membru al colectivității și prețuirea în justa măsură a reputației fiecăruia. De aceea, valorile menționate, ocrotite de Codul penal, au statut constituțional, demnitatea omului fiind consacrată prin art.1 alin.(3) din Constituția României ca una dintre valorile supreme.”

Am avut în vedere și alte spețe similare, soluționate anterior, cum ar fi **Petiția nr. 2.920/09.06.2006**, soluționată prin **Hotărârea nr. 271 din 12.09.2006**, având ca obiect articole postate pe pagina de internet a Noii Drepte: „Ai stat deoparte și ai fost martorul agresiunilor țigănești. A violențelor, obrăzniciei și infracționalității acestei etnii care lezează demnitatea și pune în pericol majoritatea. Cât timp vei mai suporta aceste umilinte? Cât timp vei mai sta deoparte?” (T I „Cât timp veți mai sta deoparte?”); „Ne-am săturat să suportăm agresiunea țigănească! Ne-am săturat să privim ochii înlăcrimați ai părinților noștri care se zbat în cea mai cruntă sărăcie în timp ce șemarii burtoși, analfabeți și violenți ne zâmbesc sfidător din Mercedesurile. Periferiile orașelor au devenit proprietatea clanurilor mafiote țigănești, unde înfloresc prostituția, cămătăria și traficul de droguri și unde violența este singura lege. Astăzi, când tinerilor le este imposibil să-și mai întemeieze o familie, țiganii au cunoscut o explozie demografică fără precedent în istoria minorităților din România, astfel încât nu mai există oraș care să nu aibă la periferie un focar infracțional numit «Țigănie» unde să domnească câte un clan mafiot și unde tu ca român, în propria ta patrie, ai «zonă interzisă». În fața acestei primejdii de moarte care amenință însăși existența noastră ca popor avem datoria sfântă să tragem semnalul de alarmă și să luăm măsuri URGENTE pentru ca numele țării noastre să rămână scris cu un singur «R» (și nu doi, așa cum mai în glumă, mai în serios, a prezis deputatul M V Necesitatea urgentării acțiunilor noastre defensive este capitală datorită influenței nefaste pe care o are subcultura țigănească asupra tineretului nostru. Adolescenții de astăzi nu mai conștientizează acest pericol, ba mai mult au început să manifeste o oarecare simpatie față de stilul de viață țigănesc. A vorbi țigănește a devenit un lucru la modă, iar tinerii asimilează foarte ușor limbajul spurcat și comportamentul violent, în unele cazuri culoarea pielii fiind singura diferență dintre țigani și noua categorie de «români țiganizați».” (N C „Ne-am săturat!”); „Larga răspândire a hoției în rândul unor categorii de țigani europeni a făcut ca aceștia

să fie considerați în secolele al XVII-lea și al XVIII-lea hoți în mod generic, iar limba lor – limbă a hoților și pușcăriașilor. Actele lor antisociale sunt consecințele firești ale nivelului civic și cultural-educativ extrem de redus, al neînțelegerii de către o mare parte a țigănimii a normelor elementare ale conviețuirii, ale răspunderilor sociale și cetățenești ale fiecărui individ. Ori faptul că multor țigani nu le place munca nu este un secret pentru nimeni, delincvența constituind pentru această categorie de indivizi un *modus vivendi*. Un număr însemnat de țigani, deseori recidiviști, alimentează principala «clientelă» a aresturilor organelor de ordine publică și a penitenciarelor. Spre exemplu, presa consemna în noiembrie 1995 că 85% dintre locatarii penitenciarelor doljene erau țigani! Explozia demografică necontrolată a etniei țiganilor poate avea în timp consecințe catastrofale. Dacă nu se va trece la aplicarea unei politici de reducere a creșterii lor demografice, din minoritatea «conlocuitoare» țiganii vor deveni în curând minoritate «înlocuitoare». Comunitatea țigănească reprezintă un potențial criminogen exploziv. Apăsăți în condiția lor, impulsivi, solidari în rău, țiganii reprezintă o comunitate străină și neinteligibilă în societatea românească. Este, de aceea, datoria celor ce dețin puterea să acționeze.” (P. V. M. „Problema Țigănească”). În acest caz Colegiul director a considerat că faptele constituie acte de discriminare, aplicând următoarele sancțiuni: amendă contravențională în valoare de 1.000 RON pentru T. I., de 1.500 RON pentru N. C., de 2.000 RON pentru organizația Noua Dreaptă, avertisment pentru P. V. M.

Completarea opiniei separate exprimate de Haller István:

Recomandarea nr. R (97) 20 a comitetului de miniștri către statele membre cu privire la „discursul de ură”, adoptată de către Comitetul de Miniștri ai Consiliului Europei la 30 octombrie 1997, în cadrul celei de-a 607-a reuniuni a Delegațiilor Miniștrilor, prevede următoarele:

„Constatând faptul că aceste forme de exprimare pot avea un impact mai mare și mai prejudiciabil atunci când sunt difuzate prin intermediul mijloacelor de comunicare în masă;

Estimând că necesitatea de a combate aceste forme de exprimare este și mai urgentă în situații de tensiune și în timpul războaielor și a altor forme de conflicte armate;

Estimând că este necesar să se indice linii directoare guvernelor și Statelor membre despre modul de tratare a acestor forme de exprimare, recunoscând totodată că majoritatea mijloacelor de comunicare în masă nu pot fi blamate pentru forme de exprimare de acest fel;

Având în vedere articolul 7, paragraful 1, al Convenției europene cu privire la televiziunea transfrontalieră, precum și jurisprudența organelor Convenției europene a drepturilor omului referitoare la articolele 10 și 17 ale acestei Convenții;

Ținând cont de Convenția Națiunilor Unite cu privire la eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială și de Rezoluția (68) 30 a Comitetului de Miniștri

cu privire la măsurile ce urmează a fi întreprinse împotriva incitării la ura rasială, națională și religioasă;

Constatând faptul că nu toate Statele membre au semnat, ratificat și aplicat această convenție în cadrul legislației lor naționale;

Conștient de necesitatea reconcilierii luptei împotriva rasismului și intoleranței cu necesitatea protejării libertății de exprimare, pentru a se evita riscul subminării democrației din motivul apărării acesteia;

Conștient de asemenea de necesitatea respectării depline a independenței și autonomiei editoriale a mijloacelor de comunicare în masă;

Recomandă guvernelor Statelor membre:

1. să întreprindă acțiuni corespunzătoare în scopul combaterii discursului de ură pe baza principiilor enunțate în anexa la prezenta recomandare;

2. să se asigure că astfel de acțiuni se înscriu în cadrul unei modalități de abordare globală a cauzelor profunde ale acestui fenomen; cauze sociale, economice, politice, culturale și altele;

3. să procedeze, dacă nu au făcut-o deja, la semnarea, ratificarea și punerea efectivă în aplicare în legislația națională a Convenției Națiunilor Unite cu privire la eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială, în conformitate cu Rezoluția (68) 30 a Comitetului de Miniștri cu privire la măsurile ce urmează a fi întreprinse împotriva incitării la ura rasială, națională și religioasă;

4. să examineze legislațiile și practicile lor interne, pentru a se asigura că acestea sunt conforme cu principiile care figurează în anexa la prezenta recomandare.

Anexa la Recomandarea nr. R (97) 20

Domeniul de aplicare

Principiile enunțate în continuare se aplică la discursul de ură, în special la cel difuzat prin intermediul mijloacelor de comunicare în masă.

În sensul aplicării acestor principii, termenul „discursul de ură” trebuie înțeles ca reglementând toate formele de exprimare care propagă, incită, promovează sau justifică ura rasială, xenofobia, antisemitismul sau alte forme de ură fondate pe intoleranță, inclusiv intoleranța care se exprimă sub formă de naționalism agresiv și de etnocentrism, de discriminare și ostilitate față de minorități, imigranți și persoane provenite din imigrație.

Principiul 1

Guvernelor Statelor membre, autorităților și instituțiilor publice de nivel național, regional și local, precum și funcționarilor, le revine o responsabilitate specială de a se abține de la declarații, în special în mijloacele de comunicare în masă, care pot fi în mod rezonabil înțelese ca un discurs de ură sau ca un discurs care poate avea drept efect să acrediteze, să propage sau să promoveze ura rasială, xenofobia, antisemitismul sau alte forme de discriminare sau de ură bazate pe intoleranță. Aceste exprimări trebuie să fie interzise și condamnate în mod public cu orice ocazie.

Principiul 2

Guvernele Statelor membre ar trebui să stabilească sau să mențină un cadru juridic complet și adecvat, compus din dispoziții civile, penale și administrative referitoare la discursul de ură. Acest cadru ar trebui să permită

autorităților administrative și judiciare de a concilia în fiecare caz respectarea libertății de exprimare cu respectarea demnității umane și protecția reputației și a drepturilor altora.

În acest scop, guvernele Statelor membre ar trebui să studieze mijloacele de:

- a încuraja și a coordona cercetările asupra eficienței legislațiilor și practicilor juridice existente;

- a reexamina cadrul juridic existent pentru a asigura aplicarea sa în mod adecvat la diverse noi mijloace de comunicare în masă, servicii și rețele de comunicații;

- a dezvolta o politică coordonată de acțiune, bazată pe liniile directoare naționale care respectă principiile stabilite în prezenta recomandare;

- a adăuga la evantaiul de sancțiuni penale măsuri alternative care constau în realizarea unor servicii de interes colectiv;

- a întări posibilitățile de combatere a discursului de ură prin intermediul dreptului civil, de exemplu acordând organizațiilor nonguvernamentale interesate posibilitatea declanșării unor proceduri civile, acordând despăgubiri victimelor discursului de ură, și prevăzând pentru instanțele judecătorești posibilitatea luării unor decizii care să permită victimelor de a-și exercita dreptul la replică sau prin care să dispună o dezmințire;

- a informa publicul și responsabilii mijloacelor de comunicare în masă asupra dispozițiilor juridice aplicabile în materia discursului de ură.

Principiul 3

Guvernele Statelor membre ar trebui să se asigure ca, în cadrul juridic menționat în principiul 2, orice ingerință a autorităților publice în libertatea de exprimare să fie strâns limitată și aplicată în mod nearbitrar în conformitate cu dreptul, pe baza unor criterii obiective. În afară de aceasta, în conformitate cu principiul fundamental al Statului de drept, orice limitare sau ingerință în libertatea de exprimare trebuie să facă obiectul unui control judiciar independent. Această cerință este deosebit de importantă în cazurile în care libertatea de exprimare trebuie să fie conciliată cu respectul demnității umane și cu protecția reputației sau a drepturilor altora.

Principiul 4

Dreptul și practicile interne ar trebui să permită instanțelor judecătorești să țină cont de faptul că anumite exprimări concrete de discurs de ură pot fi atât de insultătoare pentru indivizi sau grupuri încât să nu beneficieze de gradul de protecție pe care articolul 10 al Convenției europene a drepturilor omului îl acordă celorlalte forme de exprimare. Un astfel de caz poate viza situația în care discursul de ură urmărește fie distrugerea altor drepturi și libertăți protejate de către Convenție, fie limitări mai ample decât cele prevăzute în acest instrument.

Principiul 5

Dreptul și practicile interne ar trebui să permită ca, în limitele competențelor lor, reprezentanții autorităților publice sau ai altor autorități având competențe similare să acorde o atenție deosebită cazurilor referitoare la discursul de ură. În acest sens, aceste autorități ar trebui să examineze cu atenție dreptul suspectului la libertatea de exprimare, în măsura în care impunerea sancțiunilor

penale constituie în general o ingerință serioasă în această libertate. Instanțele judecătorești competente ar trebui, atunci când impun sancțiuni împotriva persoanelor condamnate pentru delikte referitoare la discursul de ură, să respecte în mod strict principiul proporționalității.

Principiul 6

Dreptul și practicile interne în domeniul discursului de ură ar trebui să țină cont în mod corespunzător de rolul mijloacelor de comunicare în masă în comunicarea informațiilor și ideilor care expun, analizează și explică exemple concrete de discurs de ură și subliniază fenomenul general, precum și dreptul publicului de a primi informații și idei.

În acest scop, dreptul și practicile interne ar trebui să stabilească o distincție clară între responsabilitatea autorului pentru exprimările de discurs de ură, pe de o parte, și, responsabilitatea eventuală a mijloacelor de comunicare în masă și a profesioniștilor din mijloacele de comunicare în masă care contribuie la difuzarea lor în cadrul misiunii lor de a comunica informații și idei despre subiecte de interes public, pe de altă parte.

Principiul 7

În continuarea principiului 6, dreptul și practicile interne ar trebui să țină cont de faptul că:

- informațiile referitoare la rasism, xenofobie, antisemitism și la alte forme de intoleranță sunt pe deplin protejate de articolul 10, paragraful 1, al Convenției europene a drepturilor omului și nu pot constitui obiectul ingerinței decât cu respectarea condițiilor stabilite în paragraful 2 al aceluiași articol;

- regulile și criteriile utilizate de către autoritățile naționale pentru a evalua necesitatea limitării libertății de exprimare trebuie să fie conforme cu principiile conținute în articolul 10, așa cum este acesta interpretat de jurisprudența organelor Convenției. Acestea trebuie să țină cont în special de forma, conținutul, contextul și scopul informațiilor;

- respectarea libertăților jurnalistice presupune ca instanțele judecătorești și autoritățile publice să se abțină de a impune mijloacelor de comunicare în masă punctele lor de vedere privitor la tipul tehnicilor de informare pe care jurnaliștii trebuie să le adopte.”

Opinia majoritară a interpretat în mod eronat jurisprudența CEDO în domeniu, care stabilește următoarele principii:

a) libertatea de exprimare constituie unul din fundamentele esențiale ale societății democratice, și una dintre condițiile de bază ale progresului societății și ale autorealizării individuale (GLIMMERVEEN și HAGENBEEK împotriva OLANDEI, 8348/78 și 8406/78, 11 octombrie 1979; OTTO-PREMIINGER-INSTITUTE împotriva AUSTRIEI, nr. 13470/87, 20 septembrie 1994, § 49; WINGROVE împotriva REGATULUI UNIT, nr. 19/1995/525/611, 25 noiembrie 1996, § 52 ș.a.);

b) libertatea de exprimare nu vizează doar informațiile sau ideile primite favorabil sau considerate a fi inofensive sau indiferente, ci și cele care ofensează, șochează sau incomodează statul sau orice parte a populației; acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței și înțelegerii, fără de care nu poate exista o societate democratică; libertatea de exprimare are și excepții, dar care trebuie interpretate în mod strict, iar necesitatea oricărei restrângeri trebuie

stabilite în mod convingător (GLIMMERVEEN și HAGENBEEK împotriva OLANDEI, 8348/78 și 8406/78, 11 octombrie 1979; OTTO-PREMINGER-INSTITUTE împotriva AUSTRIEI, nr. 13470/87, 20 septembrie 1994, § 49 ș. a.)

c) exercitarea libertății de exprimare comportă obligații și responsabilități (GLIMMERVEEN și HAGENBEEK împotriva OLANDEI, 8348/78 și 8406/78, 11 octombrie 1979 ș. a.); astfel, între altele, este legitimat să se includă obligația de a evita pe cât se poate expresii care, în mod gratuit, ofensează alții, profanează sau care reprezintă o ingerință în drepturile lor, care astfel nu contribuie la orice formă de dezbatere publică capabilă de a duce la un progres al relațiilor umane (OTTO-PREMINGER-INSTITUTE împotriva AUSTRIEI, nr. 13470/87, 20 septembrie 1994, § 49; WINGROVE împotriva REGATULUI UNIT, nr. 19/1995/525/611, 25 noiembrie 1996, § 52 ș. a.);

d) toleranța și respectarea demnității umane constituie fundamentul democrației și societății pluraliste, prin urmare este necesar ca în societățile democratice să se sancționeze sau chiar să se prevină orice formă de expresii care diseminează, incită, promovează sau justifică ura bazată pe intoleranță, cu condiția ca orice formalitate, condiție, restricție sau amendă impusă să fie proporțională cu legitimitatea invocată (GÜNDÜZ împotriva TURCIEI, nr. 35071/97, 4 decembrie 2003, § 40 ș. a.);

e) art. 17 al **Convenției** previne ca grupurile totalitare să exploateze în propriul interes principiile enunțate, întrucât scopul acestor grupări este de a distruge drepturile și libertățile; această prevedere se referă și la activitățile politice (GLIMMERVEEN și HAGENBEEK împotriva OLANDEI, 8348/78 și 8406/78, 11 octombrie 1979 ș. a.);

f) anumite expresii concrete reprezintă un limbaj al urii, care pot insulta indivizi sau grupuri de persoane, iar aceste expresii nu se bucură de protecția articolului 10 al **Convenției** (JERSILD împotriva DANEMARCEI [Marea Cameră], nr. 15890/89, 23 septembrie 1994, § 35; GÜNDÜZ împotriva TURCIEI, nr. 35071/97, 4 decembrie 2003, § 41 ș. a.);

g) se poate invoca necesitatea restrângerii libertății de exprimare în situația în care există o nevoie publică urgentă; statele au o anumită marjă de apreciere privind existența nevoii, dar această apreciere se completează cu supervizarea europeană atât a legislației cât și a modului de aplicare al legislației de instanțele independente; CEDO este împuternicit să ofere interpretarea în ce măsură restricția sau sancționarea este reconciliabilă cu libertatea de exprimare (OTTO-PREMINGER-INSTITUTE împotriva AUSTRIEI, nr. 13470/87, 20 septembrie 1994, § 50; WINGROVE împotriva REGATULUI UNIT, nr. 19/1995/525/611, 25 noiembrie 1996, § 53; GÜNDÜZ împotriva TURCIEI, nr. 35071/97, 4 decembrie 2003, § 38 ș. a.);

j) în exercitarea supervizării, CEDO analizează atât conținutul cât și contextul afirmațiilor în cauză; restrângerea trebuie să fie proporțională cu legitimitatea restrângerii, autoritățile trebuie să justifice relevanța și suficiența lor (JERSILD împotriva DANEMARCEI [Marea Cameră], nr. 15890/89, 23 septembrie 1994, § 31 ș. a.); orice formalitate, condiție, restricție sau penalitate impusă considerată a fi necesară într-o societate democratică pentru sancționarea sau chiar prevenirea discriminării trebuie să fie proporționată cu scopul legitim urmărit

(OTTO-PREMIER-INSTITUTE ÎMPOTRIVA AUSTRIEI, nr. 13470/87, 20 septembrie 1994, § 49 ș. a.);

k) stabilirea pedepselor este în principiu de competența instanțelor naționale, CEDO consideră totuși că aplicarea pedepsei închisorii pentru o infracțiune în domeniul presei nu este compatibilă cu libertatea de exprimare a jurnaliștilor, decât în circumstanțe excepționale, mai ales atunci când au fost grav afectate alte drepturi fundamentale, ca de exemplu în cazul utilizării limbajului urii sau incitării la violență (CUMPĂNĂ ȘI MAZĂRE ÎMPOTRIVA ROMÂNIEI, nr. 33348/96, 17 decembrie 2004, § 115 ș. a.).

Aplicând principiile CEDO, constat că cele afirmate de reclamat nu au valoare de informație de interes public, nu contribuie la nici o formă de dezbatere publică capabilă de a duce la un progres al relațiilor umane, ci ofensează în mod gratuit o comunitate. Această formă de expresie diseminează, incită, promovează ura bazată pe intoleranță, prin urmare trebuie sancționată. Manifestările antirome doar din ultimul secol, situația acestei comunități în prezent arată că această comunitate este extrem de vulnerabilă devenind des ținta manifestărilor xenofobe.

Într-o „traducere” a celor afirmate de reclamat ne putem da seama de caracterul ofensator al textului. O posibilă „traducere” ar fi următorul:

„Eterna valahiadă?”

Problema socială reprezentată de valahi nu este de ieri de astăzi, ci de când europenii au intrat în contact cu această etnie. Valahii sunt o populație care nu se lasă asimilată, ci opune o rezistență deosebit de puternică la orice formă de civilizație și la orice proces de civilizare, o populație lipsită (cu excepții individuale, desigur) de orice simț civic față de țările în care trăiesc, trăind într-o continuă stare de promiscuu optimism.

Nu numai în Mureș, Harghita sau Covasna, ci oriunde au ajuns, valahii au reușit să inspire o lipsă de încredere aproape totală și să își construiască și imaginea de infractori de profesie. Aceasta pentru că la valahi nu există altă lege decât a lor, iar respectul pentru celălalt, pentru străin, este fie egal cu zero, fie condiționat de interese imediate sau de prietenii individuale.

Societatea în jurul lor evoluează, lumea se schimbă, clima se modifică, valahii rămân însă aceiași, spre disperarea celor din jurul lor. Căci nimeni nu îi iubește pe valahi (fără doar și poate cu excepția acelor care nu au intrat niciodată în contact cu ei). Aceasta constanță în înapoiere face ca problema românilor să devină din ce în ce mai presantă.

În România, ultimii 50 de ani au fost marcați de o serie de soluții, toate ineficiente. În timpul regimului comunist, s-a încercat urbanizarea forțată a valahilor. Acest efort nu numai că a fost inutil din punctul de vedere al formării unei culturi civice elementare a valahilor, dar a dus și la pagube, greu reparabile, ale centrelor istorice din orașele transilvane, cum ar fi Târgu-Mureș, Miercurea Ciuc, Sfântu Gheorghe.

După decembrie 1989, valahii au fost subiectul unor griji «la standarde occidentale». Au apărut multe și inutile partide politice și organizații ale românilor, și, desigur, posturi și instituții guvernamentale.

Televiziunilor li s-a cerut să nu îi mai discrimineze pe valahi. Nu mai e voie să mai auzim și să vedem prea multe știri negative cu privire la români. Este imoral să spui valahului că este valah, dacă acel valah este infractor, căci, cum spun filosofii moralști ai vremurilor noi: «infracțiunea nu are apartenență etnică.»

Diferite organizații nonguvernamentale, bine stipendiate de partide politice dâmbovițene îngrijorați că regiunea Mureș-Harghita-Covasna este plină de «fasciști», fac «rasismometre» care să măsoare gradul de «rasism» din venele majoritarilor. Cu întrebări bine ticluite, de genul «V-ar deranja să aveți vecini români?» se verifică nivelul nazismului secuiesc. Să îl fi pus naiba pe unul să fi răspuns că «nu», că «Hitler» scria pe fruntea lui...

Tot majoritarii au început să fie educați în spiritul asumării culturii valahe. Este de bon ton să placă muzica valahă, iar diverse cântărețe reciclate scot albume de muzică românească. Dacă există încă un snobism cultural al omului civilizat, acela se rezumă doar la rezistența (și aceea, elitistă) în fața așa-ziselor doine.

Totuși, s-a schimbat ceva? Vecinii români, deși trebuie acceptați – ca să nu fim considerați rasiști, nu? –, continuă să ignore comunitatea în care trăiesc confundând blocul cu bordeiul. Poliția, neputincioasă din o mie și una de motive (unele dintre ele ținând și de politicile noastre «antirasiste»), nu poate să facă nimic. Sate valahe cu vile imense se racordează ilegal la curentul electric, iar orice sancționare a românilor se lasă cu plânsete, vaiete ce ajung la Consiliul Europei, doar nu la primar. Valahul nostru s-a deșteptat, nu atât de mult cât să se civilizeze, ci cât să se plângă la CEDO că este chinuit de majoritari. Acum câțiva ani, valahii aruncau cu propriii lor copii în polițiști, acum aruncă cu reclamații la UE.

Rata infracționalității în rândul românilor a scăzut potrivit știrilor de la radio. Acolo sunt prezentate știri doar cu infractori, cetățeni europeni. La televiziuni, în schimb, faptul că sunt prezentate și chipurile infractorilor, face ca statistica să fie tot defavorabilă cetățenilor europeni de etnie română. Din rațiuni de «corectitudine politică» propun angajarea de cosmeticieni pe lângă fiecare Inspectorat județean de Poliție.

Apoi, au început europenii noștri să își dea seama, într-un mod ce sfidează legile antirasiste, că deși posesori de pașaport românesc, românii noștri sunt... valahi. Poate că asemenea revelații nu ar fi survenit dacă Occidentul nu ar fi fost umplut de cerșetori, hoți de buzunare, proxeneți, tâlhari, prostituate și «vrăjitoare» de etnie valahă. Astfel, anul trecut, într-un mic orașel de pe lângă Milano, oamenii, obosiți să tot fie furați și agresați de etnia noastră cu probleme, au pornit o răscoală spontană. Au fost oprii la timp de carabinieri.

După un an de zile, tot la Milano, un grup de valahi este atacată din nou. De data aceasta, nimeni nu a putut evita vărsarea de sânge. Un gest, desigur, reprobabil, care însă ar trebui să ne determine să privim cumva înspre cauzele sale. Căci dincolo de vinovăția imediată a celor care au provocat astfel de conflicte sângeroase (la Milano, la Cristuru Secuiesc și în alte locuri) trebuie asumată și vinovăția acelor comunități de români. Să nu ne ascundem după degete; cei care au provocat toate aceste tensiuni interetnice sunt de fapt chiar

victimele, care nu au înțeles și nici nu înțeleg că nici furtul, nici cerșetoria, nici alte infracțiuni nu sunt căi prin care se poate obține acceptarea socială.

O posibilă soluție și o temă de reflecție

Valahii nu pot fi integrați, nu pot fi asimilați. De aceea, unica soluție viabilă este stimularea apariției unei conștiințe etnice a românilor, urmată, printr-un proces artificial (pe modelul statelor africane) de constituirea unui stat numai al românilor, în afara teritoriilor locuite de alte comunități. Un Stat în care să își rezolve ei înșiși problemele.

Probabil că un asemenea proiect pare utopic. Eu cred că merită încercat și mai cred, sincer, că un popor care a reușit să supraviețuiască cu încăpățănare istoriei, așa cum au făcut-o românii, merită un loc al lor, pe care să îl stăpânească singuri.

Astfel, valahii se vor bucura de felul lor de a fi, dar și noi ne vom simți un pic mai liniștiți în zbuciumata noastră civilizație.”

Având în vedere motivele expuse mai sus, constatăm că se întrunesc cumulativ elementele constitutive prevăzute de art. 2 alin.4 și de art. 15 din **O.G. nr.137/2000**, republicată.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată, cu 5 voturi pentru, 3 împotriva ale membrilor Colegiului director prezenți la ședință

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Faptele sesizate nu încalcă dreptul la demnitate al persoanelor aparținând comunității rome, conform prevederilor art. 15 din **O.G. nr. 137/2000**;
2. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

VII. Modalitatea de plată a amenzii - Nu este cazul

VIII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ** la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Președinte

COMȘA CORINA NICOLETA – Vicepreședintă

GERGELY DEZIDERIU – Membru

HALLER ISTVÁN – Membru

IONIȚĂ GHEORGHE – Membru

NIȚĂ DRAGOȘ TIBERIU – Membru

PANFILE ANAMARIA – Membru

TRUINEA ROXANA PAULA – Membru

Data redactării 16.01.2009

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, în fața instanței de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

